

Богдан
AA 911131

Л.Г. Кондратова

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО 6 КЛАС

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

Людмила Кондратова

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

РОБОЧИЙ ЗОШИТ ДЛЯ 6 КЛАСУ

загальноосвітніх навчальних закладів

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 78(075.3)
ББК 85.31я72
К 64

Рецензенти:

Н.В. Новикова — кандидат педагогічних наук,
учитель музичного мистецтва та художньої культури
Бучанської загальноосвітньої школи I-III ст. №4

О.Ф. Золочевська — методист вищої категорії відділу науково-методичного забезпечення змісту освіти
основної і старшої школи Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України

(лист ПТЗО №10-1/12-Г-826 від 03.06.2014)

Кондратова Л.Г.

К 64 Музичне мистецтво : робочий зошит для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. /
Л.Г. Кондратова. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014. — 96 с.

ISBN 978-966-10-3857-7

У робочому зошиті розроблено зміст уроків музики для учнів 6-го класу
відповідно до чинної навчальної програми Міністерства освіти і науки
України для загальноосвітніх навчальних закладів.

Робочий зошит є органічною частиною навчально-методичного комп-
лекту, до якого входять: підручник — переможець Всеукраїнського кон-
курсу рукописів підручників, робочий зошит, компакт-диски із творами
для слухання музики та піснями для виконання, музична хрестоматія,
інтерактивні розробки уроків.

Для учнів 6-го класу, вчителів, батьків.

УДК 78(075.3)
ББК 85.31я72

ISBN 978-966-10-3857-7

© Кондратова Л.Г., 2014
© Навчальна книга – Богдан, 2014

Юний друже!

Я запрошую тебе до подорожі в Країну музичних жанрів. За допомогою цього зошита ти зможеш удосконалити свої знання з вокальних та інструментальних жанрів музики, які входять до великої енциклопедії світового мистецтва, та спробувати виконати нескладні завдання у власній «творчій майстерні». Я пропоную тобі перевірити свої виконавські здібності у вокальній майстерності та під час прослуховування музичних творів. Твої творчі музичні проекти, подані в кожному уроці, будуть сприяти удосконаленню дослідницьких умінь. Якщо бажаєш, створи з своїми однолітками власні фонотеки та пиши сценарії для шкільних мистецьких свят, розвивай уміння звукорежисера та сценариста.

Мандруймо до нових відкриттів разом!

Бажаю тобі успіхів у навчанні та спілкуванні з жанрами МУЗИКИ.

Разом з тобою виконувати цікаві завдання у Країні музичного мистецтва будуть твої знайомі друзі — хлопчик Богдан та дівчинка Христина.

Вони вже готові до праці. А ти? Позмагаймося?

Автор

Умовні позначення

Слухаємо музику

Спробуй виконати

Виконуємо пісні

Створюємо музичний проект

Творча майстерня

Перевір свої знання з теми

ТЕМА І. ЖАНРИ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНОЇ МУЗИКИ

ЖАНРОВА ПАЛІТРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Слухаємо музику: Е. Гріг. Концерт для фортепіано з оркестром (ля-мінор). І ч.

Послухай музичний твір та визнач характер музики. Підкресли слова, які, на твою думку, найповніше розкривають характер концерту.

Святковий, тріумфальний, радісний, чіткий, спритний, блискучий, танцювальний, сумний, жалібний, скорботний, похмурий, грубий, злий, важкий, сердитий, схвильований, стрімкий, ніжний, ласкавий, задумливий, мрійливий, чарівний, обережний, променистий, осяйний, жартівливий, оптимістичний, переможний, чудовий.

Перевір свої знання з теми «Жанрова палітра музичного мистецтва».

Пригадай палітру музичних жанрів та їхні основні різновиди. Заповни таблицю, дописавши різновиди жанрів. До кожного з них наведи приклади музичних творів, які ти знаєш.

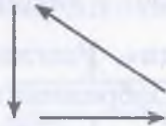

Розучуємо пісню «Шкільний корабель» (сл. К. Ібряєва, муз. Г. Струве).

Обери правильну схему диригування до пісні та постав біля неї позначку . Для того, щоб знайти потрібний варіант, заспівай перший куплет та спробуй диригувати. Музика підкаже відповідь.

Гра «Диригент»

Пограй з друзями в гру. Оберіть когось з вас диригентом хору, котрий показуватиме співакам схему та керуватиме їхнім співом. При цьому куплет нехай спочатку виконують дівчата, а приспів — хлопці, опісля — навпаки. Увімкнемо фонограму. Диригенте, починай!

Музичний проект «Моя фонотека»

Мета: навчитися знаходити фонограми музичних творів і зберігати їх у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими творами різних жанрів.

План створення:

Увага! Цей проект може тривати цілий навчальний рік.

1. Знайди з друзями музичні твори та їхні сучасні обробки, які слухали на уроках, збережи у форматі mp3 в окремій папці на комп'ютері.
2. Склади список записаних тобою фонограм, спробуй за допомогою функції «перейменування» зберегти їх у вільному або алфавітному порядку, надавши кожному файлу номер 001, 002... і т.д.
3. Оформ обкладинку диска з назвою «Моя фонотека» та зроби кілька копій. Вийде чудовий подарунок для рідних та друзів!

ТЕМА 1 ІСТОРІЯ ВОКАЛЬНОЇ МУЗИКИ

Слухаємо музику: Дж. Верді. Арія герцога з опери «Ріголетто» у виконанні Л. Паваротті, П. Домінго, Х. Каррераса; Лучо Далла. «Пам'яті Карузо» у виконанні Лучано Паваротті.

«Впізнай виконавця». Розглянь портрети відомих тенорів. Підпиши під кожним зображенням співака його ім'я.

Перевір свої знання з теми «Історія вокальної музики».

Допиши визначення понять.

Високий чоловічий голос — _____

Найнижчий жіночий голос — _____

Тембр твого голосу — _____

Італійська оперна школа — вокальна школа _____

Назва опери, написаної на лібрето Ф.М. П'яве — _____

Співак, який одним із перших серед оперних співаків зафіксував основну частину свого репертуару на грамофонних платівках — _____

Завершений за побудовою епізод опери, який виконує співак-соліст у супроводі оркестру — _____

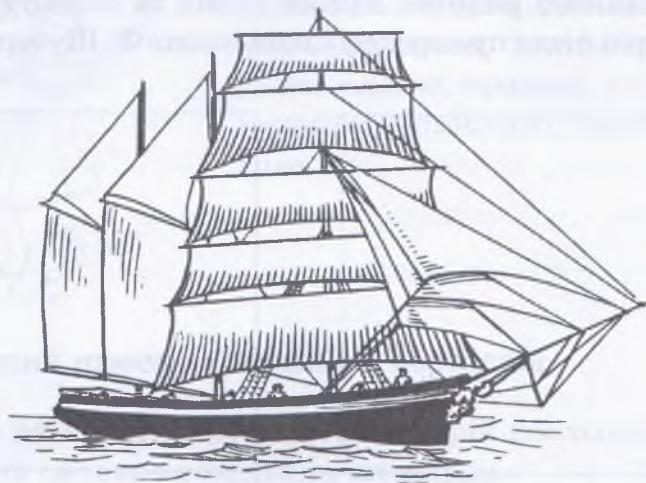

Виконуємо пісню «Шкільний корабель» (сл. К. Ібряєва, муз. Г. Струве).

Підбери слова до музики, що прозвучала, та напиши їх на вітрилах.

Підказка: *грайлива, захоплива, дзвінка, пустотлива, жартівлива, плаксива, серйозна, стримана, легка, світла, прозора, добра, привітна, повільна, заколисуюча, м'яка, плавна.*

Музичний проект «Світова вокальна скринька»

Мета: навчитися знаходити необхідну інформацію з літературних джерел та оформити власну вокальну енциклопедію.

Очікуваний результат: міні-енциклопедія у паперовому варіанті з ілюстраціями. Проект може бути індивідуальним, парним або груповим.

План створення:

1. Знайди відомості про світові вокальні школи та видатних оперних співаків. Оброби інформацію до стислого змістового вигляду, знайди та збережи портрет або ілюстрацію до знайденого тексту.
2. Оформ зібрану інформацію в папці або склей окремі аркуші в книжечку за алфавітом. Напиши зміст енциклопедії та оформ титульний аркуш яскравими кольорами. Приклей портрети або ілюстрації за змістом. Малюнок для обкладинки можеш створити самостійно або знайти відповідні зображення на сайтах.

КАМЕРНО-ВОКАЛЬНА СКРИНЬКА

Слухаємо музику: Ф. Шуберт. «У дорогу!» з вокального циклу «Прекрасна мельниківна»; М. Глінка. «Попутна пісня» з вокального циклу «Прощання з Петербургом».

«**Малюємо разом**». Візьми олівці та спробуй зобразити свій настрій після прослуховування пісень Ф. Шуберта та М. Глінки.

Перевір свої знання з теми «Камерно-вокальна скринька».

Допиши визначення понять.

Вид вокального мистецтва, який пов'язаний з виконанням романсів, пісень, ансамблів тощо в невеликому концертному приміщенні — це _____

Вид музичного мистецтва: вокальна, інструментальна, вокально-інструментальна музика, створена для виконання малим складом музикантів у невеликих приміщеннях — це _____

Новий вид пісень, які мають спільний сюжет (або спільних «героїв» чи музичних образів) та об'єднуються в _____

Вигадай музичний супровід до пісні за поданим ритмом у парі, обери музичні інструменти.

Перша партія — П П П | П П П |

Друга партія — ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪

Розучуємо українську народну пісню «Од Києва до Лубен».

Розфарбуй малюнок тими кольорами, які підказав тобі характер пісні. Підкресли слова, що характеризують мелодію: *напружена, загадкова, мрійлива, легка, світла, прозора, радісна, чітка, грайлива, захоплива, дзвінка, пустотлива.*

Музичний проект «Пісенний вернісаж»

Мета: навчитися створювати сценарій шкільного свята, присвячений світовим вокальним шедеврам.

Очікуваний результат: сценарій шкільного свята. Груповий або колективний проект.

План створення:

Об'єднайтеся з друзями у три групи.

Перша група «Музикознавці» — підберіть вокальні шедеври та дізнайтеся більше про їхніх виконавців, композитора, поета й історію написання твору.

Друга група «Оформлювачі» — знайдіть ілюстрації та портрети виконавців, композитора і поета, підготуйте презентацію, доберіть якісні фонограми шедеврів вокальної світової школи. Зробіть шкільне оголошення свята. Роздрукуйте запрошення на свято. Запросіть на вечір друзів і батьків.

Третя група «Сценаристи» — складіть сценарій свята, використавши відповідні вірші та інформацію першої і другої груп, оберіть ведучих вечора та звукооформлювача, демонстратора презентації. Ваше свято буде чудовим!

ПІСЕННИЙ ЖАНР. НАРОДНА ПІСНЯ

Слухаємо музику: українська народна пісня «Ой під вишнею» в обробці тріо Мареничів; «Летіла зозуля» у виконанні Н. Матвієнко.

Викресли зайві терміни, що не стосуються прослуханих пісень.

Народна пісня, тріо, арія, опера, народна артистка, соло, багатоголосся, народний символ у пісні, обробка пісні, концерт, музичний супровід, хор, оркестр, музичні інструменти, а капела, сопрано, баритон, тенор, дискант, симфонія.

Перевір свої знання з теми «Пісенний жанр. Народна пісня».

Заповни таблицю відповідями на запитання. Відгадай слова.

1		і		н				
2		у					н	
3		р		с				
4		а		в				о
5		о						

1. Їх розрізняють за двома видами: народні та літературні.
2. Назва пісень, що мають куплет і приспів.
3. Повторення групи слів, рядка або кількох віршових рядків у строфах.
4. Прізвище співачки, у репертуарі якої багато народних пісень, серед них обрядові, ліричні, гумористичні, пісні-балади, українські пісні XVII–XVIII сторіччя.
5. Узагальнений образ страдницької покайної душі в піснях.

Виконуємо українську народну пісню «Од Києва до Лубен».

Знайди серед поданих малюнків ті, які відповідають змісту української народної пісні. Постав біля них .

Музичний проект «Фольклорний калейдоскоп»

Мета: навчитися знаходити фонограми сучасних обробок народних пісень країн світу у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими сучасними обробками пісень або розділ до першого проекту «Моя фонотека».

План створення:

Цей проект може тривати цілий навчальний рік.

1. Знайди з друзями фонограми сучасних обробок народних пісень країн світу, збережи їх у форматі mp3 в окрему папку на комп'ютері.
2. Дізнайся більше про народні пісні різних народів світу.
3. Знайти сучасних виконавців народних пісень.
4. Склади список записаних фонограм, за допомогою функції «перейменування» збережи їх у вільному або алфавітному порядку, надавши кожному файлу номер 001, 002... і т.д.
5. Оформ та зроби обкладинку диска «Фольклорний калейдоскоп» або створи окремий розділ у проекті «Моя фонотека».

ІСТОРІЯ ПІСНІ

Слухаємо музику: муз. Д. Крижанівського, сл. Т. Шевченка. «Реве та стогне Дніпр широкий»; муз. К. Меладзе, сл. Д. Гольде. «Квітка-душа» у виконанні Н. Матвієнко та хору «Берегиня».

Підкресли правильні відповіді та поясни свій вибір.

1. Автори пісні «Реве та стогне Дніпр широкий»: Д. Крижанівський, М. Лисенко, М. Леонтович, Т. Шевченко, П. Тичина.
2. Пісню «Реве та стогне Дніпр широкий» присвячено співаку: Д. Гнатюку, М. Кропивницькому, А. Солов'яненку, М. Вербицькому.
3. Композитор сучасності, музичний продюсер фільмів «Вечори на хуторі поблизу Диканьки», «Сорочинський ярмарок», «Попелюшка»: І. Крутой, К. Меладзе, І. Ніколаєв, М. Мінков.

Перевір свої знання з теми «Історія пісні».

Зроби надписи кожної частини куплетної форми, яка може містити від трьох до п'яти різних секцій і розташовуватися в такому порядку:

--	--	--	--	--	--	--

Виконуємо українську народну пісню «Од Києва до Лубен».

Обери той варіант ритмічного малюнку, який відповідає пісні «Од Києва до Лубен».

Постав потрібну цифру ритму в цій клітинці: .

1. пппіппі
2. піпіїпі
3. іпіїііп

Розучуємо пісню «Реве та стогне Дніпр широкий» (сл. Т. Шевченка, муз. Д. Крижанівського).

Намалюй ілюстрацію до пісні. Передай лініями її характер. Зобрази у малюнку могутність Дніпра.

Музичний проект «Пісенний Дніпро»

Мета: підібрати пісні, твори живопису, літературні твори, присвячені річці Дніпро.

Очікуваний результат: шкільна газета.

План створення:

Об'єднайтеся з друзями у три групи.

Перша група «Мистецтвознавці» — підберіть музичні твори: вокальні та інструментальні, в яких згадується Дніпро, дізнайтеся відомості про їхніх авторів і виконавців. Перегляньте візуальні твори мистецтва, в яких зображено цю річку. Доберіть ілюстрації. Оформте центральні статті газети.

Друга група «Літератори» — знайдіть серед літературних творів вірші та оповідання, романи, в яких описується річка Дніпро. Оформте літературну сторінку газети.

Третя група «Географи» — знайдіть географічні відомості про Дніпро та складіть порівняння з іншими річками. Оформте статтю.

Всі учасники проекту оформляють свої сторінки газети.

ГІМН — УРОЧИСТА ПІСНЯ

Слухаємо музику: муз. М. Вербицького, сл. П. Чубинського. Державний Гімн України; муз. М. Лисенка, сл. О. Кониського. «Молитва за Україну» у виконанні Національної заслуженої академічної капели України «Думка».

Допиши авторів, твори яких ми слухали на уроці.

Державний Гімн України _____

«Боже Великий, Єдиний, нам Україну храни!» _____

Напиши ті гімни, які тобі довелося слухати в своєму житті.

Сучасні гімни: _____

Перевір свої знання з теми «Гімн — урочиста пісня».

Уважно прочитай визначення, в якому зумисно переплутано між собою склади. Запиши його у правильному порядку та дай відповідь.

***чисуротий ниймузич ірте ан васло
восимлічно-ногогрампро тузміс.***

Правильне визначення:

Відповідь: _____

Виконуємо пісню «Рече та стогне Дніпр широкий»
(сл. Т. Шевченка, муз. Д. Крижанівського).

Виконання Державного Гімну України.

Дотримуючись ритму, заспівай головну пісню України чітко, наспівно і виразно.

Уважно роздивись прапори. Зазвичай разом із прапором використовується гімн. Впізнай за прапором, який гімн звучатиме.

Музичний проект «Гімн моєї родини»

Мета: влаштувати конкурс на найкращий гімн родини серед учнів класу.

Очікуваний результат: складання гімну родини.

План створення проекту:

1. Пригадай визначення гімну. Переглянь текст декількох гімнів та прослухай мелодії до них, наприклад, гімну спортсменів, студентів, олімпіади, футболу тощо. Для всіх характерні особливі риси: урочиста мелодія, чіткий ритм, нескладна мелодія тощо.
2. Спробуй з рідними спочатку написати вірш (декілька рядків) про свою родину, текст буде розповідати про вас, традиції сім'ї, береги і т. ін.
3. Поплескай ритм вірша, додай до нього нескладну мелодію в повільному темпі. Запишіть ваш гімн на диктофон у виконанні членів родини.
4. Візьми участь у конкурсі гімнів родини в своєму класі. Журі визначить найкращі серед них.
5. На сайтах ти можеш знайти фонограму («мінус») урочистої музики, яка може стати фонограмою для гімну твоєї родини. Уперед!

ЗВУЧИТЬ РОМАНС

Слухаємо музику: українська народна пісня «Місяць на небі» у виконанні вокального дуету; муз. В. Михайлюка, сл. М. Юрійчука. Романс «Черемшина» у виконанні Д. Гнатюка; муз. М. Глінки, сл. В. Забіли. Романс «Не щербечи, соловейку» у виконанні А. Солов'яненка.

Обери серед прослуханих на уроці романсів той, який сподобався найбільше. Проілюструй його.

Перевір свої знання з теми «Звучить романс».

Допиши визначення понять.

Невелика лірична поезія, строфічна, з наспівною інтонацією —

Невеликий за обсягом вірш та музичний твір для сольного співу з інструментальним акомпанементом —

Розучуємо пісню «Музика землі» (сл. та муз. А. Житкевича).

Покажи рукою рух мелодії пісні. Подивись, чи схожі твої рухи на рухи інших учнів.

Мелодія пісні наспівна та лірична.

Пластиком свого тіла покажи пластичний етюд під назвою «Музична фантазія».

Пограємо у гру «Показуха»?

Передай своїми рухами якусь емоцію, яку навіяла тобі пісня, покажи її виразно та переконливо.

Завдання іншим: розшифрувати емоцію та намалювати її.

У кого вийде найкраще?

Музичний проект «Українські романси»

Мета: навчитися створювати книжечку «Українські романси» та присвятити її романсам, що були створені в Україні.

Очікуваний результат: буклет.

План створення:

1. Попрацюй з музичною енциклопедією. Пригадай історію розвитку жанру «романс». Знайди імена творців романсу та імена видатних виконавців — відомих солістів. Відшукай їхні портрети та підбери ілюстрації до змісту романсу. Оформ власний буклет.

Увага! Буклет може бути простим (на дві сторінки) або складним (на три або більше сторінок).

2. Якщо маєш бажання — завдання ускладнюємо:
 - До змісту буклета додай програму концерту із записаних тобою романсів у форматі mp3.
 - Склади власні романси на відомі вірші або слова, написані тобою.
3. Підбираючи матеріал для буклета, можеш використовувати українсько-російські, сучасні або старовинні романси.
4. Обирай і розширюй тематику буклета! Фантазуй!

КАМЕРНИЙ ЗАЛ

Урок узагальнення знань

Перевір свої знання з теми за допомогою пропонованих тестів. Візьми олівець та постав позначку біля правильного варіанту відповіді. Перевірити свої відповіді ти зможеш за допомогою підручника. Постав собі оцінку за виконану роботу.

Питання до теми «Жанри камерно-вокальної музики»

1. Широко та звучно під супровід народних інструментів або без супроводу виконують пісні в манері:
 народній академічний естрадний
2. Одним із перших серед оперних співаків зафіксував основну частину свого репертуару на грамофонних платівках:
 Л. Паваротті Е. Карузо Х. Каррерас
3. Російський композитор, викладач вокалу, засновник власного методу навчання співу:
 С. Рахманінов М. Глінка М. Мусоргський
4. Жанри народної музики називають:
 музичний фольклор розважальна музика
 музика до кіно
5. Рефрен у пісні — це:
 вступ приспів куплет
6. Цикл «Прекрасна мельниківна» написав композитор:
 П. Чайковський Ф. Шуберт Й. Бах
7. Жанр п'єси притаманний таким видам мистецтва:
 живопису, скульптурі, архітектурі
 літературі, музиці, театру хореографії, цирку
8. Вокальний стиль бельканто пов'язаний з виникненням жанру:
 пісні симфонії опери

9. Контральто — це співацький голос:

низький чоловічий високий жіночий

низький жіночий

10. Веснянки, щедрівки, гаївки, колядки належать до пісень:

календарно-обрядових родинних ліричних

11. Вокальна, інструментальна, вокально-інструментальна музика, створена для виконання малим складом музикантів у невеликих приміщеннях, має назву:

симфонічна камерна хорова

12. Невеликий за обсягом вірш та музичний твір для сольного співу ліричного характеру з інструментальним акомпанементом:

романс гімн ода

Скільки правильних відповідей? Це твої справжні досягнення в Країні музики!

Постав собі оцінку:

Музичний проект «Моя фонотека» (продовження)

Мета: навчитися знаходити фонограми музичних творів і зберігати їх у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими творами різних жанрів.

План створення:

Увага! Це — продовження першого проекту.

1. Знайди з друзями музичні твори та їхні сучасні обробки, які слухали на уроках, збережи їх у форматі mp3 в окрему папку на комп'ютері.
2. Склади список записаних фонограм, за допомогою функції «перейменування» збережи їх у вільному або алфавітному порядку, надавши кожному файлу номер 001, 002... і т.д.
3. Оформ обкладинку диска з назвою «Моя фонотека».

ТЕМА II. ЖАНРИ ХОРОВОЇ МУЗИКИ

ХОРОВА МУЗИКА

Слухаємо музику: «Свят» («Sanctus») — на основі канону Й. Пахельбеля, «Завжди з тобою» («Always With You») у виконанні хору хлопчиків «Libera» (Лондон).

Обери правильний варіант відповіді та підкресли її.

Твори виконує: мішаний хор, дитячий хор хлопчиків, чоловіча хорова капела, жіноча хорова капела.

Супровід пісень виконує: фортепіано, симфонічний оркестр, естрадний оркестр, фонограма, струнний квартет, камерний ансамбль.

Кількість голосів у творі: одноголосний твір, багатоголосний твір.

Різновид хору: церковний хор, народний хор, хоровий колектив навчального закладу, хор клубу, шкільний хор.

Перевір свої знання з теми «Хорова музика».

Знайди в тексті дві помилки та підкресли їх. Нижче напиши правильний варіант.

Хорова музика — музичні твори, призначені для сольного виконання. Хоровий спів буває одноголосний або двоголосний, з музичним супроводом або без нього (а капела).

Розучуємо пісню «Тихо над річкою» (сл. С. Черкасенка, муз. П. Батюка).

Поясни, як ти розумієш пропоновані фрази, знайди синоніми до слів, які звучать у пісні, та впиши їх у таблицю.

Спить зачарований ліс		Нічка розсипала зорі	
Плачуть берези		Серце нудьгує	

Візьми кольорові олівці та намалюй обкладинку до диска з обробками пісні «Тихо над річкою».

Музичний проект «Хоровий електронний кошик»

Мета: здійснювати підбір і запис хорових творів, їхні професійні та сучасні обробки у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск із записами хорових творів.

План створення:

Цей проект може стати окремим диском або продовженням першого проекту. Його виконують як індивідуально, так і в парі чи групою.

Варіант групового проекту:

Перша група «Хормейстери» — підбирає фонограми хорових творів: народна пісня у хоровому виконанні, народна пісня в професійній обробці.

Друга група «Сучасники» — підбирає сучасні обробки народних пісень у виконанні сучасних естрадних хорових колективів або сучасних гуртів.

Обидві групи записують диск у форматі mp3. Виготовляють обкладинку диска.

ВИДАТНІ ІМЕНА В ХОРОВОМУ МИСТЕЦТВІ

Слухаємо музику: українська народна пісня «Дударик» (обр. М. Леонтовича) у виконанні Національного заслуженого академічного народного хору України ім. Г. Вірьовки; «Тихо над річкою» (сл. С. Черкасенка, муз. П. Батюка) у виконанні Львівської державної хорової капели «Дударик».

Напиши імена композиторів, які писали хорові твори. У пригоді тобі стануть підручник або музична енциклопедія.

Перевір свої знання з теми «Видатні імена в хоровому мистецтві».

Заповни ліву колонку таблиці. Допиши відомості.

Період часу	Жанри хорової музики
	Монодичний спів, знаменний розспів
	Партесний концерт
	Духовний циклічний концерт
	Світська хорова музика (хорово-оркестрові кантати та хорові обробки народних пісень)

Виконуємо пісню «Тихо над річкою» (сл. С. Черкасенка, муз. П. Батюка).

Послухай її у виконанні Львівської державної хорової капели «Дударик».

Уяви себе режисером кіно. Візьми олівець та, вигадавши головних героїв, напиши стислий і змістовний сюжет кіноролика під супровід пісні «Тихо над річкою». Можеш навіть намалювати своїх героїв.

Музичний проект «Хорова енциклопедія»

Мета: навчитися знаходити та вибирати необхідну інформацію для оформлення електронної або паперової міні-енциклопедії.

Очікуваний результат: міні-енциклопедія (паперова або електронна).

План створення:

Цей проект тобі допоможуть створити друзі та дорослі. Об'єднайтеся з друзями у три групи:

Перша група «Хорознавці» — відшукайте інформацію в підручнику або музичній енциклопедії про відомі хорові колективи країни, виокремте видатні імена керівників, твори композиторів, історію розвитку колективів.

Друга група «Художники» — придумайте оформлення вашої міні-енциклопедії, відшукайте портрети та фотоматеріали виступів колективу.

Третя група «Кінорежисери» — за бажанням ця група може збирати кліпи та відеовиступи колективів і записувати їх у форматі WAV.

СПІВАЄ ХОР

Слухаємо музику: А. Ведель. «Многії літа». Херувимська пісня №7 у виконанні академічного хору; піснеспів «Богородице Дева, радуйся» у виконанні хору братії Валаамського монастиря; С. Рахманінов. «Богородице Дева, радуйся» у виконанні академічного хору.

З'єднай лінією ім'я композитора та назву його твору.

«Многії літа»

А. Ведель

«Богородице Дева,
радуйся»

М. Лисенко

С. Рахманінов

Перевір свої знання з теми «Співає хор».

Визнач різновид хору та допиши відповідну назву.

- Колектив, що складається з 12 і більше осіб, котрий виконує переважно камерні хорові твори, зазвичай малої форми, — це _____ хор.
- Колектив, що складається з професійних співаків, котрі ведуть регулярну концертну діяльність, — _____
- Колектив, що складається з 60–120 осіб і використовується переважно в оперних театрах — _____
- Колектив, в якому основні партії виконують (дисканти) та альти _____
- Колектив, що складається з 25–35 осіб та виконує складніші твори, твори великої форми — _____

Розучуємо «Веселкову пісню» (сл. О. Кононенко, муз. О. Жилінського).

Візьми кольорові олівці та намалюй сюжет до пісні, який підказала тобі музика.

Музичний проект «Звучить хор»

Мета: навчитися організовувати опитування учнів класу та писати сценарії шкільного конкурсу на найкращого знавця хорової пісні.

Очікуваний результат: шкільний конкурс «Звучить хор».

План створення:

Проект колективний. Об'єднайтеся з друзями у три групи.

Перша група «Журналісти» — проведіть бліц-опитування класу для визначення улюблених хорових пісень. Підготуйте статтю, дані опитування оформіть в діаграми.

Друга група «Сценаристи» — придумайте сценарій шкільного конкурсу на найкращого знавця хорової пісні, долучіть дані першої групи до свого сценарію. Підготуйте ведучих конкурсу.

Третя група «Музиканти» — знайдіть інформацію про улюблені пісні класу, підготуйте фонограми цих пісень та запитання до конкурсу знавців.

ЗНАЙОМТЕСЬ: КАНТАТА

Слухаємо музику: С. Прокоф'єв. Кантата «Олександр Невський» (фрагменти) у виконанні хорової капели та оркестру.

Прослухай ще раз твір С. Прокоф'єва. Заповни таблицю, вписавши тільки ті слова-характеристики музики, що стосуються кантати.

Темп	Динаміка	Регістр	Лад	Тембр	Характер

Форте, швидкий, мажор, повільний, піано, насичений, прозорий, помірний, святкова, тріумфальна, низький, радісна, чітка, грайлива, захоплива, дзвінка, верхній, середній, теплий, глибокий, дзвінкий, глухий, агресивна, груба, зла.

Перевір свої знання з теми «Знайомтесь: кантата».

У правій колонці напиши відповіді на питання, що стосуються жанру кантати. А впоратися тобі з завданням допоможе підручник.

Різновиди кантат	
Композитори – автори кантат	
Назви українських кантат	

Виконуємо «Веселкову пісню» (сл. О. Кононенка, муз. О. Жилінського).

Із поданих ілюстрацій вибери ту, яка найповніше розкриває зміст пісні. Постав біля неї позначку .

Музичний проект «У Країні кантати»

Мета: здійснювати пошук та вибір необхідної інформації про авторів героїчних кантат і твори живописців батального жанру.

Очікуваний результат: електронна презентація або презентація-реклама.

План створення:

1. Збери відомості про авторів відомих кантат, що висвітлюють героїчні події. Запиши найбільш цікаві мелодії кантат у форматі mp3.
2. Знайди серед живописних творів ті, що написані в батальному жанрі. Вся зібрана інформація знадобиться тобі для підготовки презентації.
3. Озвуч зображення цікавою музикою кантат.
4. На сторінках презентації ти зможеш продемонструвати друзям цікаві новинки у світі музичних кантат про героїчні та воєнні подвиги людей. Підвищити емоційні враження від перегляду допоможуть картини живописців.

ДУХОВНА МУЗИКА. МЕСА. ХОРАЛ

Слухаємо музику: Й.С. Бах. Меса сі-мінор. 1 ч. («Господи, помилуй». 5-голосий хор) — фрагмент; «Страсті за Матвієм», заключний хорал — фрагмент; хоральні прелюдії «Німецька органна меса» — фрагмент.

З'єднай лінією назву твору та ілюстрацію виконавців, утворивши таким чином пари.

«Меса сі-мінор»

«Страсті за Матвієм»

«Хоральна прелюдія»

Перевір свої знання з теми «Духовна музика».

Обери правильну відповідь на питання та постав біля неї позначку .

Вокальний або вокально-інструментальний жанр духовної музики, що має циклічну будову, — це:

меса хоральна прелюдія хорал

Урочистий музичний твір на слова символічного змісту, який виконують здебільшого як гімн церкви або на честь проголошених нею святих, — це:

гімн меса хорал

Розучуємо пісню «Дружать музика і діти» (сл. М. Пляцковського, муз. Ю. Чичкова).

«Граємо і співаємо разом»

Заспівай пісню з друзями та з допомогою музичних інструментів створи її оригінальний супровід.

Обери той ритмічний малюнок, який, на твою думку, найбільш відповідає характеру пісні. У програмі створи музично-ритмічну імпровізацію.

І І І }	П П І І	І І І }	П П І І
П І П І	І І П І	П І П І	І І П І
І І }	І І І І	І І }	І І І І

Музичний проект «Духовна музика»

Мета: створення колекції зразків духовної музики.

Очікуваний результат: книжечка-розгортка.

План створення проекту:

1. Для підготовки цього проекту тобі знадобляться декілька умінь: здійснювати пошук необхідної інформації, користуючись енциклопедією, підбирати та зберігати фонограми, оформляти відомості в книжечку.
2. Розглянь інформацію про духовні твори та їхні різновиди. Обери серед прослуханих на плеєрі творів ті, що найбільше тобі сподобалися. Підбери ілюстрації до творів (портрети композиторів, зображення музичних інструментів, репродукції відомих картин) та оформ зібрану інформацію в саморобну книжечку. Додай ілюстрації або власні малюнки. Запиши музичні твори на диск. Нехай він стане додатком до твоєї книжечки.

ІСТОРІЯ РЕКВІЕМУ ТА ЛІТУРГІЇ

Слухаємо музику: В.А. Моцарт. «Lacrimosa» з «Реквієму» — фрагмент; Л. Дичко. «Святий Боже» з «Урочистої літургії».

Викресли зайві слова, які не стосуються характеру твору В.А. Моцарта.

Радісна, чітка, грайлива, захоплива, дзвінка, печальна, жалібна, тоскна, скорботна, похмура, ображена, плаксива, серйозна, стримана, колюча, агресивна, груба, зла, важка, сердита, невдоволена, страшна.

Уважно прочитай слова та словосполучення, подані нижче. Підкресли ті, які стосуються твору Л. Дичко.

Літургія, хор, симфонічний оркестр, а капела, циклічний твір, богослужіння, Леонардо да Вінчі, партесний концерт, хоровий концерт, реквієм.

Перевір свої знання з теми «Історія реквієму та літургії».

Заверши речення, дописавши потрібну назву твору.

Останній твір Вольфганґа Амадеуса Моцарта — _____

Великий циклічний хоровий твір, який виконується під час богослужіння — _____

Траурна заупокійна меса в римо-католицькій церкві, а також музичний жанр, написаний у формі й на тексти заупокійної меси — _____

Відома картина Леонардо да Вінчі, стінопис якої створено в період 1495–1497 років у монастирі домініканців Санта-Марія-делла-Грація в Мілані — _____

Виконуємо пісню «Дружать музика і діти» (сл. М. Пляцковського, муз. Ю. Чичкова).

Розфарбуй те сонечко, яке передає емоцію пісні.

Музичний проект «Жанри хорової музики»

Мета: навчитися знаходити та вибирати необхідну інформацію про жанри хорової музики.

Очікуваний результат: електронна презентація або презентація-реклама.

План створення:

1. Цей проект — підсумок роботи над темою «Жанри хорової музики». У ньому можуть взяти участь одразу всі учні класу. Це буде колективний проект, який школярі можуть готувати два уроки.
2. Об'єднайтеся з друзями у чотири групи.

Перша група «Музикознавці» — знайдіть стислу інформацію-визначення про музичні жанри та коротку історію їхнього розвитку, імена композиторів і виконавців.

Друга група «Художники-оформлювачі» — відшукайте ілюстрації до творів, портрети композиторів та виконавців.

Третя група «Музиканти» — підберіть музичні твори — приклади різних хорових жанрів.

Четверта група «Інформатики» — використавши інформацію, яку зібрали три інші групи, зробіть презентацію з музичним оформленням.

ОРАТОРІЯ

Слухаємо музику: Й.С. Бах. «Різдвяна ораторія»; «Щедрик» (обробка М. Леонтовича) у виконанні Київського дитячого хору «Щедрик»; «Carol of the Bells» у виконанні хору «Libera».

Які з поданих ілюстрацій найбільше відповідають змісту «Різдвяної ораторії»? Познач їх

Перевір свої знання з теми «Ораторія».

Перестав склади в словах так, щоб утворилося одне з визначень музичного жанру. Запиши його у правильному порядку.

ливекий цертконний іртв ан нийпев жетсю для ліссотів, рухо і фосимногоніч орурукест.

Виконуємо українську народну колядку.

Виконай з друзями колядки. Запишіть свій спів на диктофон. У кого вийде найкраще? Обери ті музичні інструменти, які найкраще передаватимуть характер колядок і створюватимуть веселий настрій.

Розучуємо пісню «З Новим роком, Україно» (сл. і муз. Н. Май).

Розфарбуй ілюстрацію кольорами настрою пісні. Склади вірш до свята.

Музичний проект «Зимові казки»

Мета: навчитися створювати власні музичні казки на зимову тематику та записувати їх у музичні презентації або міні-книжки.

Очікуваний результат: електронна презентація або міні-книжка.

План створення проекту:

1. В історії музики є безліч музичних творів, присвячених зимовим святам. Спробуй, прослухавши твір, вигадати власні казки на зимову тематику, навіяними музикою зими.
2. Свою казку розмісти в презентації або міні-книзі. Не забудь і про народні зимові пісні!

Перевір свої знання з теми за допомогою пропонованих тестів. Візьми олівець та постав позначку біля правильного варіанту відповіді. Перевірити свої відповіді ти зможеш за допомогою підручника. Постав собі оцінку за виконану роботу.

Питання до теми «Жанри хорової музики»

- Музичний жанр урочистого характеру на слова символічного змісту, який виконують здебільшого як гімн церкви або на честь проголошених нею святих:
 хорал меса літургія
- Колектив виконавців, що виконує хорові твори в академічній (класичній) манері співу:
 естрадний хор народний хор академічний хор
- Один із наймасштабніших вокальних творів Й.С. Баха, що складається із 78 музичних номерів, називається:
 «Меса сі-мінор» «Хоральна прелюдія»
 «Страсті за Матвієм»
- Хорові колективи, що існують при палацах культури, клубах, при організаціях чи установах та об'єднують людей, для яких спів у хорі — це хобі, називаються:
 церковні аматорські професійні
- Композитор — автор хорових концертів, написаних на слова псалмів, переважно благального, скорботного характеру:
 М. Лисенко А. Ведель М. Леонтович
- Музичний жанр, який виник в Італії у першій половині XVII століття та складається з декількох частин, має назву:
 хор літургія кантата
- Партесний концерт належить до жанрів:
 вокально-хорових інструментальних
 камерно-вокальних

8. Обробку української народної пісні «Дударик» зробив:
 М. Лисенко К. Стеценко М. Леонтович
9. Кантату «Олександр Невський» написав російський композитор:
 С. Рахманінов М. Глінка С. Прокоф'єв
10. Клавішно-духовим музичним інструментом є:
 фортепіано клавесин орган
11. У відомій ораторії німецького композитора розповідається про свято:
 Різдва Великодня Трійці
12. Багатоголосий твір з музичним супроводом або без нього зазвичай буває у:
 хоровій музиці сольному співі
 інструментальній музиці

Скільки правильних відповідей? Це твої справжні досягнення в Країні музики!

Постав собі оцінку:

Музичний проект «Моя фонотека» (продовження)

Мета: навчитися знаходити фонограми музичних творів і зберігати їх у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими творами різних жанрів.

План створення:

Увага! Це — продовження першого проекту.

1. Знайди з друзями музичні твори хорових жанрів та їхні сучасні обробки, які слухали на уроках, збережи їх у форматі mp3 в окрему папку на комп'ютері.
2. Склади список записаних тобою фонограм жанрів хорової музики, спробуй за допомогою функції «перейменування» зберегти їх у вільному або алфавітному порядку.
3. Оформ обкладинку диска з назвою «Моя фонотека».

ТЕМА III. ЖАНРИ КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ

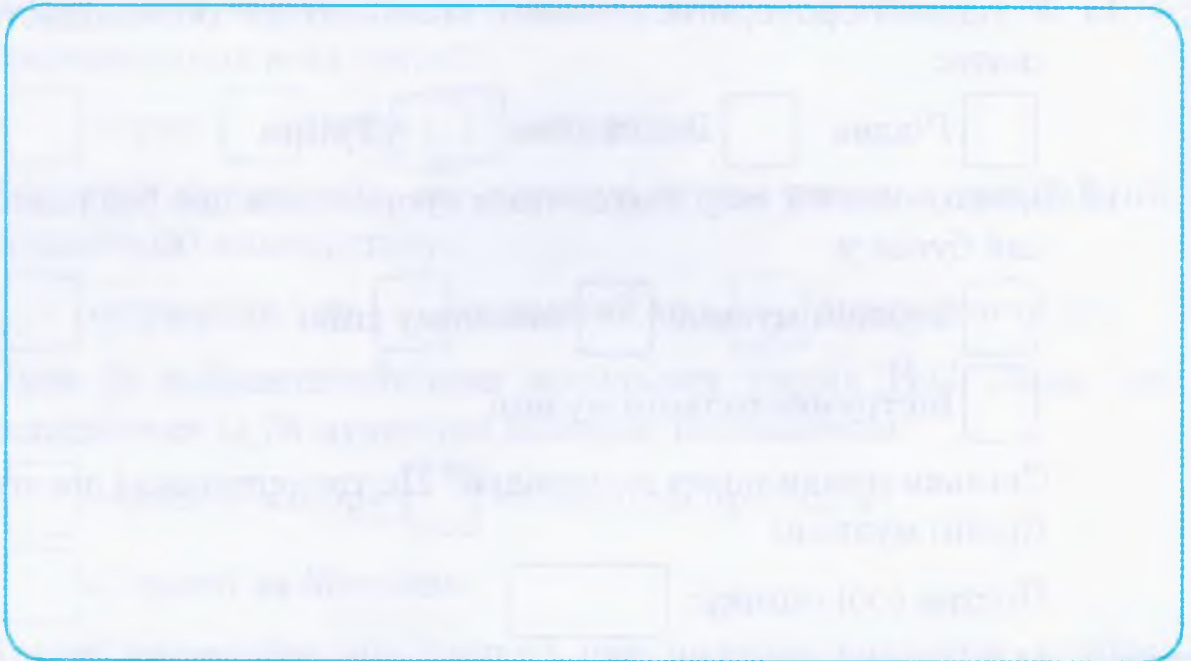
ЖАНРОВА ПАЛІТРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ

Слухаємо музику: Л. ван Бетховен. П'єса «До Елізи» (у класичному варіанті та в сучасній обробці).

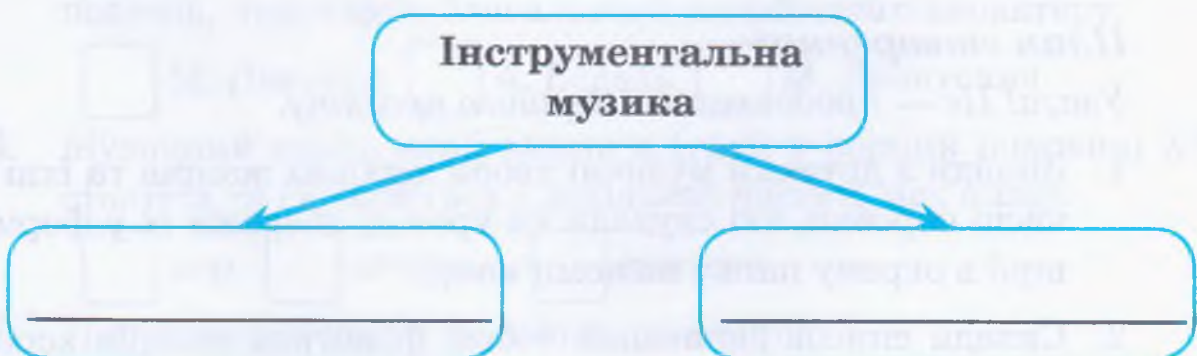

Намалюй образ Елізи, яку створив за допомогою музичних звуків Л. ван Бетховен.

Перевір свої знання з теми «Жанрова палітра інструментальної музики».

Заповни схему розподілу за різновидами інструментальної музики.

Напиши визначення інструментальної музики: _____

Розучуємо пісню «Зима» (сл. і муз. В. Островського).

Візьми олівці та намалюй пейзаж до пісні, відобразивши у ньому зміст пісні.

Музичний проект «Зимові мелодії»

Мета: навчитися створювати власний пісенник.

Очікуваний результат: пісенник.

План створення:

Є доволі багато пісень, присвячених зимовій порі. Серед них пісні до кінофільмів і мультфільмів, пісні до свят. А чи хочеш взяти участь у конкурсі на найкращий пісенник класу? Для цього треба трохи постаратися! Розпочни свою книжечку-пісенник піснями про зиму.

1. Переглянь улюблені стрічки та диски з піснями відомих композиторів та поетів про зиму. Обери ті, що увійдуть до пісенника.
2. Запиши текст пісень, розмістивши кожен пісню на окремому аркуші.
3. Додай до кожної пісні ілюстрацію або власний малюнок.

ГРАЮТЬ ВІРТУОЗИ. КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНА СКРИНЬКА

Слухаємо музику: Н. Паганіні. Каприс №24 у виконанні О. Криси (класичний варіант) та В. Мей (сучасна обробка); А. Шнітке. «Сюїта в старовинному стилі» у виконанні камерного струнного оркестру «Віртуози Москви» під керівництвом В. Співакова.

Із поданих слів добери ті, котрі якнайкраще розкривають зміст капрису та характеризують музику Паганіні. Впиши їх у таблицю.

Темп	Динаміка	Регістр	Лад	Тембр	Характер

Форте, швидкий, мажор, повільний, піано, насичений, прозорий, помірний, святкова, тріумфальна, низький, радісна, чітка, грайлива, захоплива, дзвінка, верхній, середній, теплий, глибокий, глухий, агресивна, груба, зла, жартівлива, моторна, смішна, сонячна, спритна, блискуча, танцювальна, насмішувата.

Перевір свої знання з теми «Грають віртуози. Камерно-інструментальна скринька».

Підбери синоніми до слова «віртуоз».

Віртуоз — це _____

Дай власне визначення поняттю «імпровізація». Які імпровізації ти знаєш?

Імпровізація — це _____

Хто з перелічених осіб був скрипковим майстром? Підкресли їхні прізвища.

Д. Ойстрах, Н. Паганіні, Амати, Гварнері, Страдиварі, Ф. Шопен, А. Вівальді, Л. Паваротті, Е. Карузо, Л. ван Бетховен.

Виконуємо пісню «Зима» (сл. і муз. В. Островського).

Уяви, що пісня перетворилася в інструментальний твір. Які інструменти виконуватимуть мелодію пісні та супровід? Постав біля них позначку .

Музичний проект «Маестро, на сцену!»

Мета: підготувати сценарій шкільного свята «На сцені віртуози».

Очікуваний результат: сценарій свята.

План створення:

Що ти знаєш про відомих віртуозів у світовому мистецтві? Пропоную тобі разом з друзями підготувати сценарій шкільного музичного свята. Цей проект може бути груповим. Об'єднайтеся в три групи.

Перша група «Журналісти» — проведіть дослідження за допомогою літературних джерел, знайдіть інформацію про відомих віртуозів минулого та сучасності, відшукайте фото виконавців.

Друга група «Музиканти» — складіть каталог найпопулярніших музичних творів у виконанні віртуозів: солістів, ансамблів та оркестру. До музичних файлів додайте відео.

Третя група «Сценаристи» — придумайте разом сценарій шкільного свята, на якому ви розкажете про долю віртуозів та покажете відео їхніх виступів або кліпів. А може, серед учнів класу є теж віртуози? Вони прикрасять вечір своїми виступами.

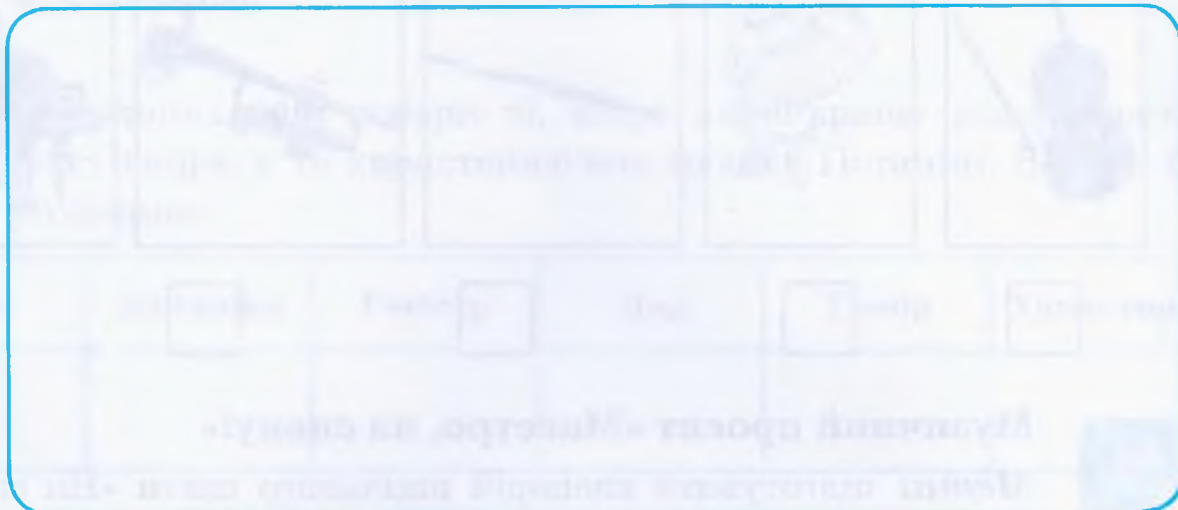
ЖАНР ПРЕЛЮДІЇ

Слухаємо музику: Й.С. Бах. «Добре темперований клавір». Зошит №1. Прелюдія до-мажор (клавесин); М. Скорик. Прелюдія.

Спробуй проілюструвати прелюдію Й.С. Баха. Зобрази в малюнку сюжет, який тобі навіяла музика.

Перевір свої знання з теми «Жанр прелюдії».

Відгадай назву інструмента та дай йому характеристику.

Назва: _____

Різновиди: _____

Переваги: _____

Назва музичного твору, що виконується на ньому: _____

Автор твору, композитор: _____

Дай визначення жанру, дописавши потрібне.

Прелюдія — це жанр _____

Приклади: _____

Розучуємо пісню «Посміхайтесь» (сл. А. Дмитрука, муз. О. Осадчого). Розфарбуй малюнок, пов'язаний з настроєм пісні. Обери потрібні кольори.

Музичний проект «Цикли прелюдій у мистецтві»

Мета: здійснювати пошук інформації з літературних джерел для оформлення власної книжечки.

Очікуваний результат: книжка-розгортка у малюнках.

План створення:

1. Із картону створи книжку-розгортку. Уважно прочитай підручник або дитячу енциклопедію мистецтв, в яких розповідається про історію жанру прелюдії та видатні цикли прелюдій композиторів різних країн світу. Візьми кольорові олівці та створи власну книжечку про історію розвитку жанру. Не забудь про відомі прелюдії до кінофільмів.
2. Оформ книжечку-розгортку, прикрасивши її малюнками.

ГРАЙЛИВЕ СКЕРЦО

Слухаємо музику: Й.С. Бах. Скерцо («Жарт») із сюїти №2 (у класичному варіанті та в сучасній обробці); А. Островський. Вокаліз «Trololo» у виконанні Е. Хіля.

Розглянь малюнки гномів, котрі виражають різні настрої. Розфарбуй того, чиє зображення співпадає з настроєм твору.

Перевір свої знання з теми «Грайливе скерцо».

Прочитай уважно подані терміни, більшість з яких пов'язані з музикою Й.С. Баха. Викресли зі списку зайві слова.

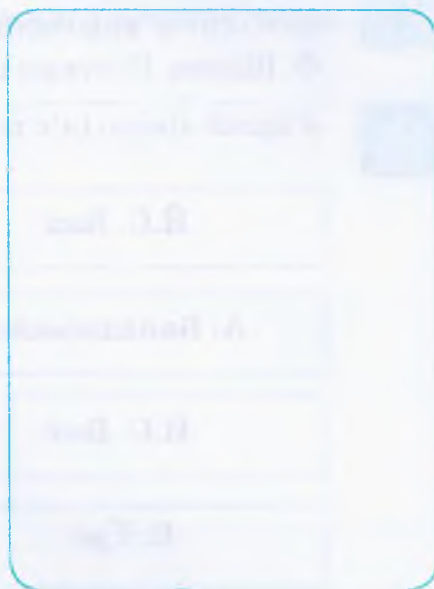
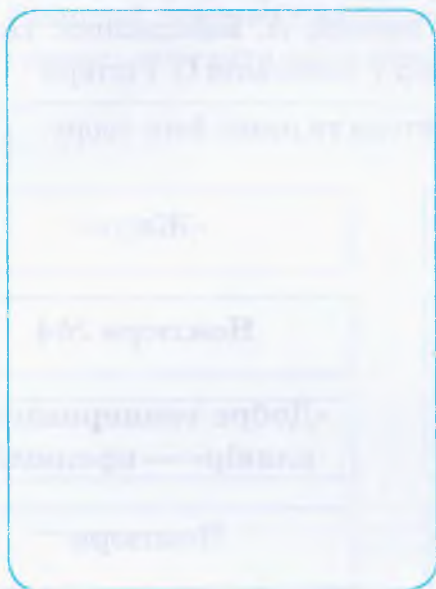
Ноктюрн, скерцо, прелюдія, німецький композитор, віолончель, флейта, камерно-інструментальна музика, хорова музика, жарт, усмішка, радість, страх, здивування, швидка, помірна, симфонічний оркестр, соло, дует, диригент, симфонія, струнний оркестр.

Виконуємо пісню «Посміхайтесь» (сл. А. Дмитрука, муз. О. Осадчого).

«Мій шарж». Створи шаржі на життєві ситуації, пов'язані з музикою, або на артистів-музикантів.

Музичний проект «Музиканти усміхаються»

Мета: знаходити та вибирати необхідну інформацію для оформлення галереї картин із шаржами та карикатурами.

Очікуваний результат: галерея картин.

План створення:

А чи знаєш ти, що багато музикантів мають почуття гумору та чудово малюють шаржі? Створимо галерею усмішок?

1. Пригадайте музичні твори та пісні, що пов'язані з усмішкою та веселим настроєм. Запиши їхні фонограми.
2. Доберіть ілюстрації картин, шаржів або влаштуйте справжній конкурс гумористичних малюнків серед учнів класу.
3. Оформте галерею картин «веселих музикантів», присвячених усмішці та веселому настрою. Під час перегляду не забудьте ввімкнути музику, котру ви задалегідь підібрали.

ПРО ЩО РОЗПОВІДАЄ НОКТЮРН?

Слухаємо музику: Е. Гріг. Ноктюрн №4 з циклу «Ліричні п'єси» у виконанні Е. Гігельса; А. Бабаджанян. Ноктюрн; Ф. Шопен. Ноктюрн сі-мажор у виконанні С. Ріхтера.

З'єднай лінією ім'я композитора та назву його твору.

Й.С. Бах

«Жарт»

А. Бабаджанян

Ноктюрн №4

Й.С. Бах

«Добре темперований клавір» — прелюдія

Е. Гріг

Ноктюрн

Перевір свої знання з теми «Про що розповідає ноктюрн?». Вкажи правильну відповідь визначення жанру, поставивши біля неї позначку .

Поширена назва музичних композицій, переважно інструментальних, що навіяна поетичним настроєм ночі:

прелюдія

ноктюрн

каприс

Яка ілюстрація найбільше відповідає ноктюру? Обґрунтуй.

Розучуємо пісню «Хлоп'ята і дівчатка» (сл. І. Діка, муз. А. Островського).

Намалюй портрет дівчинки та хлопчика з вашого класу, намагаючись передати зміст пісні.

Музичний проект «Таємниця ноктюрна»

Мета: навчитися писати сценарії шкільного вечора, присвячених музичному жанру, знаходити потрібну інформацію та обробляти її.

Очікуваний результат: сценарій шкільного вечора.

План створення:

Чи хочеш дізнатися, в чому полягає особливість жанру ноктюрна? А які ноктюрни-шедеври існують в музиці? Про усе це можна довідатися, створивши разом з усім класом сценарій свята.

1. Перегляньте з друзями музичні енциклопедії та знайдіть інформацію про особливості жанру й історію його розвитку.
2. Зберіть музичні файли з ноктюрнами минулого та сучасності й укладіть власну фонотеку.
3. Складіть разом цікавий сценарій шкільного свята, на якому буде лунати музика ноктюрна, транслюватися відео та лунати музика сучасних ноктюрнів в естрадній обробці.
4. Зробіть разом рекламу заходу та програмку, запросіть на вечір друзів класу або справжніх артистів, які виконають ноктюрни.

ЕТЮД У МУЗИЦІ

Слухаємо музику: О. Скрябін. Етюд №12 «Революційний»;
Ф. Бургмюллер. «Арабески» (етюд).

Впиши потрібні літери в порожні клітинки. Тоді прочитаєш слова, пов'язані з музичним жанром, що вивчався на уроці.

Е			Д
---	--	--	---

Ж			Р
---	--	--	---

С						Н
---	--	--	--	--	--	---

А							И
---	--	--	--	--	--	--	---

Перевір свої знання з теми «Етюд у музиці».

В яких видах мистецтва використовується жанр етюду? Постав біля нього позначку .

Музика

Література

Живопис

Скульптура

Архітектура

Фото

Балет

Кіно

Музика

Графіка

Виконуємо пісню «Хлоп'ята і дівчатка» (сл. І. Діка,
муз. А. Островського).

Склади з поданих слів вірш, який можна присвятити жанру музичного мистецтва, що вивчався на уроці.

Він віртуозний, не граціозний, грає, лунає, учнів навчає, різним буває, музичний, технічний, сольний, практичний.

Твій вірш: _____

Музичний проект «Етюди митців»

Мета: навчитися робити власні етюди в різних видах мистецтва.

Очікуваний результат: конкурс на найкращий етюд.

План створення:

Пригадай, в яких видах мистецтва існує жанр етюду. Чи хочеш створити власний етюд та взяти участь у конкурсі на найкращий твір? Тоді за справу!

1. Створи власний етюд, обравши якийсь із запропонованих варіантів: фотоетюд з картин природи виконай за допомогою фотоапарата або мобільного телефону, живописний етюд — на аркуші паперу аквареллю або олівцем, театральний та балетний — зніми на відео, літературний — запиши в зошиті, а музичний етюд — запиши на диктофон.
2. Влаштуйте на уроці конкурс на найкращий етюд, розробивши критерії оцінювання: якість виконання, зміст, творчість, оригінальність, оформлення тощо. Оберіть журі.
3. Після цього конкурсу влаштуйте з друзями виставку етюдів класу.

МИСТЕЦТВО ІМПРОВІЗАЦІЇ

Слухаємо музику: С. Рахманінов. Рапсодія на тему Н. Паганіні для фортепіано з оркестром; С. Рахманінов. Варіації на тему Ф. Шопена.

«Моя живописна імпровізація». Створи живописну імпровізацію, нав'язну рапсодією на тему Н. Паганіні. Передай кольором та лінією характер музики. Чи буде в ній сюжет?

Перевір свої знання з теми «Мистецтво імпровізації».

Пригадай, що таке імпровізація. Допиши види імпровізації, які ти знаєш. Наприклад: імпровізація в музиці, імпровізація в танці.

Імпровізації: _____

Заповни схему форми варіацій:

А

Розучуємо «Весняну пісню» (сл. Кр. Овербека, муз. В.А. Моцарта).

Склади з поданих слів вірш про весну, котрий підказала тобі музика пісні. Добери якомога більше епітетів та синонімів.

Весна, прийшла, радість принесла, птахи прилетіли, діти зраділи, усмішки сяють, мрії злітають, будем співати, літо чекати або інші слова на вибір.

Запиши вірш. Додай до нього малюнок.

Музичний проект «Весняні варіації»

Мета: навчитися виготовляти музичні листівки або власний міні-альбом з нагоди настання Весни.

Очікуваний результат: листівка або міні-альбом.

План створення проекту:

1. Візьміть фарби, пензлик або кольоровий папір, ножиці та клей. Із картону виготовте привітальну листівку або міні-альбом, яким ви привітаєте шкільних або рідних із Міжнародним жіночим святом чи весною. Намалюйте весняну імпровізацію, яка може складатися з весняних букетів, квіткових композицій, весняних кольорових фантазій. Додайте до малюнків прикраси із шовкових стрічок, стразів, намистинок, кольорових паперових сердечок.
2. Складіть привітальний вірш та підпишіть листівку. Прикрасьте альбом віршами про весну. Ваш святковий сюрприз зроблено вашими руками. Зі святом всіх дівчат та ваших матерей і бабусь!

РОНДО ЗАПРОШУЄ В КОЛО

Слухаємо музику: В.А. Моцарт. «Рондо в турецькому стилі» з фортепіанної сонати №11 ля-мажор (у класичному варіанті та в сучасній обробці); В.А. Моцарт. Рондо для скрипки з оркестром сі-бемоль-мажор; Ж.П. Ревербері. «Фантазія» у виконанні оркестру.

У кожен овал впиши назву частин рондо.

Дай характеристику твору В.А. Моцарта «Рондо в турецькому стилі», пригадавши відповідні терміни. Впиши їх у таблицю.

Темп	Динаміка	Регістр	Лад	Тембр	Характер

Перевір свої знання з теми «Рондо запрошує в коло».

Впиши пропущені слова, користуючись, якщо треба, підручником.

Назва строфічної організації вірша, яка склалася у середньовічній французькій поезії, звідки поширилася на європейські літератури, — це _____

Старовинне (куплетне) _____ — улюблений жанр _____ клавесиністів.

Різновиди _____: за кількістю тем виділяють _____ рондо (одна або дві теми) і _____ рондо (три теми і більше).

Виконуємо «Весняну пісню» (сл. Кр. Овербека, муз. В.А. Моцарта).

Розглянь подані приклади музичного супроводу до пісні. Виконай їх на улюбленому інструменті, водночас підспівуючи собі.

1. ПІПІ ПІПІ

2. І І ПІ

3. ІП ІП

Музичний проект «Незвичайне музичне коло»

Мета: виготовляти за допомогою комп'ютера презентацію або ролик, знаходити й обирати необхідні картини та музичні файли.

Очікуваний результат: електронна презентація, презентація-реклама або ролик.

План створення проекту:

Цей проект тобі допоможуть створити друзі, рідні або вчителі.

1. Перегляньте з друзями малюнки або ілюстрації із зображенням весняних квітів, збережи їх на комп'ютері в окрему папку.
2. Зберіть музичні файли з записом рондо, які ми слухали на уроці.
3. Складіть разом презентацію або ролик, в якій розмістите зібрані ілюстрації. Головне завдання — розміщення ілюстрацій в презентації або ролику повинно співпадати з формою рондо, одна із картин буде рефреном та повторюватися протягом усього проекту, а інші — епізодами. Підказкою стане схема форми рондо.
4. Додайте музичні файли та збережіть проект на комп'ютері, потім запишіть його на диск. Продемонструйте на уроці друзям свою роботу, яку озвучите цікавими весняними віршами або розповіддю про рондо.

СОНАТА

Слухаємо музику: Й. Гайдн. Соната для фортепіано ре-мажор (№ 37) — Allegro con brio (1 ч.); К. Дебюссі. Соната для віолончелі та фортепіано ре-мінор.

Розглянь картину «Весна». Знайди спільні засоби виразності між картиною та музикою сонати Й. Гайдна. Запиши їх.

Перевір свої знання з теми «Соната».

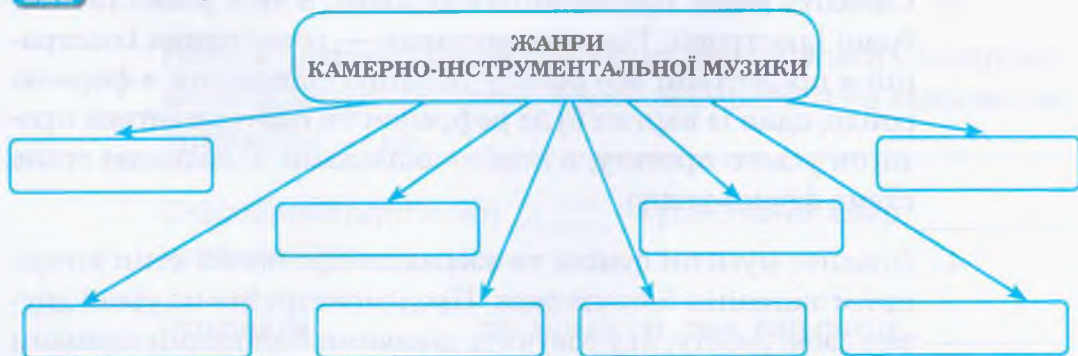
Допиши пропущені слова у визначенні сонатної форми. Заповни таблицю, вписавши пропущені слова.

Сонатна форма — _____ форма, що складається із _____ основних розділів.

_____ — головна і побічна теми	_____ — теми розвиваються	_____ — теми повторюються
--------------------------------	---------------------------	---------------------------

Заповни таблицю, дописавши жанри камерно-інструментальної музики.

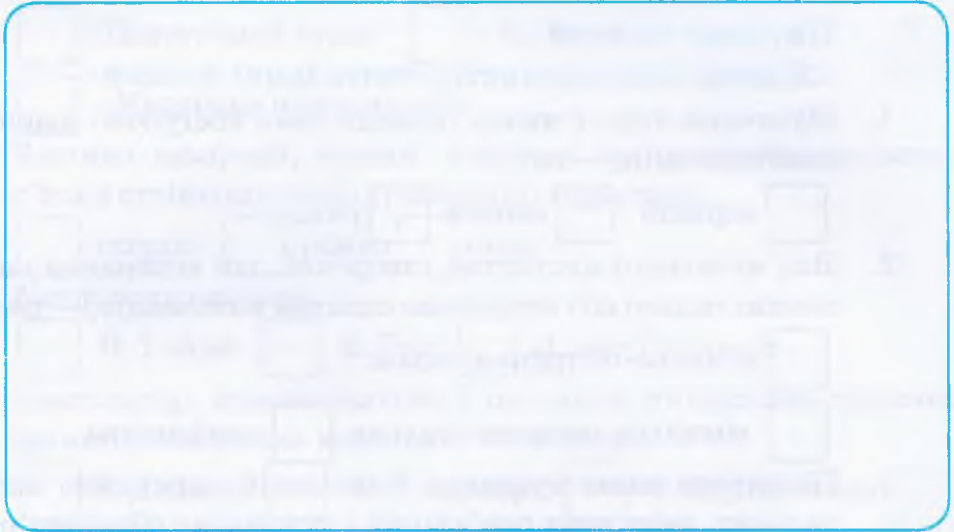

Розучуємо пісню «Музика» (сл. І. Боровик, муз. Ю. Рожкова).

Візьми кольорові олівці та створи ілюстрацію до пісні. Не забудь, що на малюнку можна зображувати знаки, пов'язані з музикою. Передай у своїй композиції емоції від прослуханого твору.

Музичний проект «Мої враження від сонати»

Мета: організувати конкурс творчих робіт — музичних вражень, пов'язаних із жанром сонати, та висловлення власних вражень від музичного твору в різноманітних творчих формах, проводити презентацію творчих робіт на задану тему.

Очікуваний результат: презентація творчих робіт.

План створення проекту:

У цьому проекті може взяти участь увесь клас.

1. Завдання: спробуй зі своїми друзями виразити власні враження від прослуханого музичного твору — сонати Й. Гайдна — у творчій формі: наприклад, твір на тему «Мої музичні враження», стаття в газету, малюнок, панно, аплікація, вірш та інші.
2. Влаштуйте з друзями презентацію власних творчих робіт: кожен учасник стисло представляє роботу та коментує свої напрацювання.
3. Презентації може озвучувати музика Й. Гайдна.

КВАРТЕТ

Урок узагальнення знань

Перевір свої знання з теми за допомогою пропонованих тестів. Візьми олівець та постав позначку біля правильного варіанту відповіді. Перевірити свої відповіді ти зможеш за допомогою підручника. Постав собі оцінку за виконану роботу.

Питання до теми

«Жанри камерно-інструментальної музики»

- Музичний твір, в якому основна тема поступово зазнає різноманітних змін, — це:
 варіації соната рондо
- Вид музичного мистецтва, створений для виконання на інструментах сольо або невеликим складом виконавців, — це музика:
 камерно-інструментальна
 вокально-інструментальна симфонічна
- Поширена назва музичних композицій, переважно інструментальних, зміст яких пов'язаний з художніми образами ночі:
 ноктюрн романс рапсодія
- Музичний твір циклічної форми (зазвичай із трьох або чотирьох частин) для одного або кількох інструментів має назву:
 соната етюд скерцо
- Явище в мистецтві, при якому асоціації між зоровими і слуховими враженнями пов'язуються воедино:
 імпровізація синопсія аранжування
- Невеликий вступ імпровізаційного характеру перед основним твором — фугою або сюїтою, чи самостійна музична п'єса вільного складу:
 рондо прелюдія варіація
- Музична форма, в якій неодноразове (не менше трьох) проведення головної теми (рефрену) чергується з відмінними між собою епізодами:
 скерцо ноктюрн рондо

8. Вправа для розвитку виконавської (переважно інструментальної) техніки:
 скерцо етюд рондо
9. Назва твору, в якому перший епізод («частина В») написаний в тональності фа-мажор, а другий епізод («частина С»), значно похмуріший, завершується поверненням до основної теми:
 «Патетичний етюд» «До Елізи»
 «Маленька нічна музика»
10. Частина симфонії, сонати, квартету чи самостійна музична п'єса в стрімкому темпі грайливого характеру:
 скерцо рондо етюд
11. Автор рондо-сонати:
 Й. Гайдн Е. Гріг Л. ван Бетховен
12. Композитор, аранжувальник і продюсер італійських сучасних артистів, засновник колективу виконавців:
 К. Дебюссі Ж. Ревербері Ф. Бургмюллер

Скільки правильних відповідей? Це твої справжні досягнення в Країні музики!

Постав собі оцінку:

Музичний проект «Моя фонотека» (продовження)

Мета: знаходити фонограми музичних творів у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими творами різних жанрів.

План створення:

Увага! Це — продовження першого проекту.

1. Знайди з друзями музичні твори та їхні сучасні обробки, написані в жанрах камерно-інструментальної музики, що слухали на уроках. Збережи їх у форматі mp3 в окрему папку на комп'ютері.
2. Склади список записаних фонограм. Запиши їх на диск.
3. Оформ обкладинку диска з назвою «Моя фонотека».

ТЕМА IV. ЖАНРИ СИМФОНІЧНОЇ МУЗИКИ

ЖАНРОВА ПАЛІТРА СИМФОНІЧНОЇ МУЗИКИ

Слухаємо музику: Л. ван Бетховен. Симфонія №5. I ч.

Вкажи назви форм, в яких написано частини сонати Л. ван Бетховена, зазначені у підручнику.

Підказка: сонатна форма, варіаційна форма, скерцо, менует, форма рондо.

I частина написана в	II частина написана в	III частина написана в	IV частина написана в
_____	_____	_____	_____
формі	формі	формі	формі

Перевір свої знання з теми «Жанрова палітра симфонічної музики».

Перестав склади у визначенні того музичного жанру, який вивчаємо на уроці, та запиши правильний варіант.

нржа трооркесвої музики, кийвели іртв дял струорке.

це _____

Розучуємо «Козацьку пісню» (сл. та муз. А. Мігай).

Підкресли ті слова, які відповідають характеру пісні.

Святковий, триумфальний, радісний, чіткий, спритний, блискучий, танцювальний, печальний, жалібний, скорботний, похмурий, грубий, злий, важкий, сердитий, схвильований, стрімкий, ніжний, паскавий, задумливий, мрійливий, чарівний, обережний, променистий, осяйний, жартівливий, оптимістичний, переможний, чудовий.

Візьми кольорові олівці та розфарбуй малюнок кольорами настрою пісні.

Колективний музичний проект «Лунає симфонічна музика»

Мета: навчитися готувати сценарій шкільного свята.

Очікуваний результат: сценарій свята.

План створення проекту:

Цей проект може бути груповим. Об'єднайтеся в три групи.

Перша група «Симфоністи» — дослідіть історію жанру симфонії за допомогою літературних джерел, знайдіть інформацію про відомі шедеври в жанрі симфонії в музиці минулого і сучасності, про композиторів і виконавців, а також їхні фото. Підготуйте презентацію на свято.

Друга група «Музиканти» — складіть каталог найбільш популярних симфоній серед учнів класу та запишіть уривки творів у форматі mp3 та відеофрагменти виступів оркестрів на диск. Хто стане звукорежисером свята?

Третя група «Сценаристи» — придумайте разом сценарій шкільного свята, присвяченого жанру симфоній, оберіть ведучих та запросіть друзів.

ЗУСТРІЧ З УВЕРТЮРОЮ

Слухаємо музику: Г. Свиридов. Оркестрова увертюра «Час, уперед!»; В. Дашкевич. Увертюра до кінофільму «Пригоди Шерлока Холмса та доктора Ватсона».

Намалюй свою фантазію на тему «Час, уперед!», передавши у малюнку образний зміст музики увертюри Г. Свиридова.

Перевір свої знання з теми «Зустріч з увертюрою».

Уважно прочитай визначення жанру «увертюра». В них є дві помилки. Відшукай ці помилки, викресли з речень та напиши правильний варіант.

Увертюра — це...

— вокальний вступ до театральної вистави з музикою (опери, балету, оперети), кантати або ораторії, кінофільму тощо);

— багаточасний концертний твір сонатної форми, часто програмовий, зі складними образами та композиційними якостями.

Виконуємо «Козацьку пісню» (сл. та муз. А. Мігай).

Створи музичний супровід до пісні за допомогою саморобних інструментів, наприклад:

— дві половинки від горіхів як каста-
нєти можуть зобразити цокання коней
і таким чином стати пульсацією пісні —
ритмічним остинато П П П П;

— порожні коробочки від маленького
соку, наповнені крупкою, як маракаси мо-
жуть вистукувати ритм мелодії пісні.

Музичний проект «Моя колекція телевізійних увертюр»

Мета: навчитися створювати власні колекції музичних творів певного жанру.

Очікуваний результат: музична колекція.

План створення:

Пропоную тобі створити власну колекцію музичних увертюр до сучасних фільмів. Переглянь добірку фільмів, що у тебе є, або пригадай, які стрічки мають цікаве музичне оформлення. Як зробити колекцію? Дуже просто!

1. Знайди фільми, музика яких тобі запам'яталась, розшукай автора-композитора, запиши назву фільмів у свій каталог.
2. Знайди музичні треки виконання тих номерів, що увійшли до каталогу. Збережи файли у форматі mp3.
3. Запиши музику на диск та оформ обкладинку з надписом «Моя колекція телевізійних увертюр». Візьми участь у класному конкурсі дисків. Чия робота буде найкращою?
4. Запиши свій романс на диктофон та візьми участь у кастингу твого класу «Найкращий композитор».

КОНЦЕРТ ДЛЯ ДРУГА

Слухаємо музику: К. Сен-Санс. Концерт №2 для фортепіано з оркестром (III частина).

Обери того гнома, чия емоція відповідає характеру концерту, та розфарбуй його.

Перевір свої знання з теми «Концерт для друга».

Постав позначку біля правильного варіанту відповіді.

• Кому присвячено концерт?

- О. Скрябіну С. Рахманінову А. Рубінштейну
 М. Глінці О. Бородіну

• Зі скількох частин складається концерт?

- 1 2 3 4 5

• Який інструмент виконує соло?

- флейта баян фортепіано
 труба віолончель арфа

• Які види концертів існують?

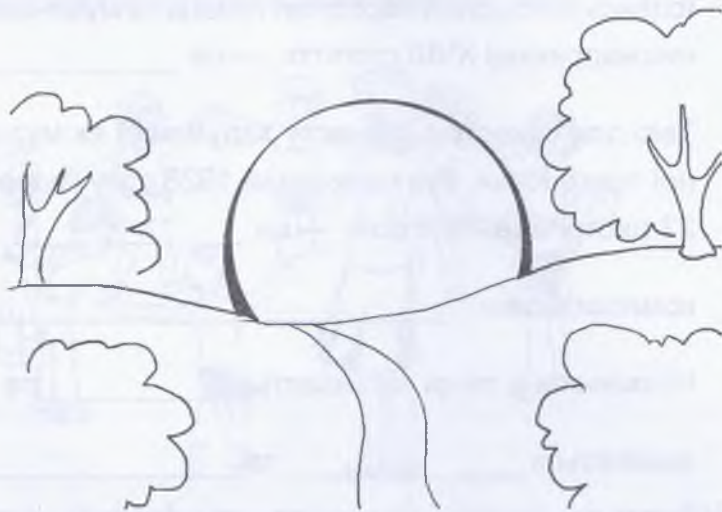
- інструментальний вокально-інструментальний
 вокальний хоровий

Розучуємо пісню «Цвіт землі» (сл. М. Сингаївського, муз. О. Злотника).

Візьми кольорові олівці та розфарбуй пейзаж кольорами характеру музики. Домалюй свій сюжет, який підказала тобі пісня.

Музичний проект «Концерт для друга»

Мета: навчитися писати коментарі до музичних творів та спробувати застосовувати професійні навички конференсьє на практиці.

Очікуваний результат: коментарі до концерту.

План створення:

Чи доводилось тобі бачити колись на сцені конференсьє? Він оголошує номери програми під час концерту та розважає присутніх між номерами.

1. Збери відеофрагменти жанру концерту та зроби відеоколекцію найкращих виступів, збережи їх у форматі WAV.
2. Перед початком трансляції відео дізнайся інформацію про виконавців та зроби нотатки. Склади програму концерту.
3. Вмикай по черзі фрагменти та оголошуй номери: назва твору, виконавці, відомості про них. Запроси на концерт друзів. Це буде твій концерт для друга!

СИМФОНІЧНІ ВАРІАЦІЇ

Слухаємо музику: М. Равель. «Болеро».

Допиши речення, вписавши пропущені слова.

Іспанський парний народний танець та музичний жанр, що виник наприкінці XVIII століття, — це _____

Твір для оркестру, спочатку задуманий як музика для балетної постановки, був написаний 1928 року і вперше виконаний 22 листопада 1928 року — це _____

композитора _____.

Незмінним у творі залишається _____ та _____,

змінюється _____ та _____.

Підказка: болеро, динаміка, симфонічні варіації, ритм, тембр, «болеро», мелодія.

Перевір свої знання з теми «Симфонічні варіації».

У поданому тексті є три помилки. Відшукай їх та підкресли. Знизу напиши правильний варіант.

В основу музичного жанру — симфонічні варіації покладено музичну форму — рондо.

Варіації існують: **в музиці** (варіація функції, варіаційне числення, коефіцієнт варіації), **в біології** (генетична варіація), **у фізиці** (варіаційний метод, магнітна варіація, варіація астрономія) та інші.

Варіаційна форма — музична форма, яка містить одну частину (*варіацій*), що представляють собою змінену першу частину (*тему*).

Виконуємо пісню «Цвіт землі» (сл. М. Сингаївського, муз. О. Злотника).

Послухай уважно мелодію пісні та спробуй зобразити руками до неї свій пластичний етюд.

Гра «Коло — повтори!». Утворить з друзями коло. Хтось із вас стане посередині та буде виконувати якісь рухи. Завдання кола — повторити рухи соліста. Поміняйте соліста і повторіть вправу. У кого вийде найкраща імпровізація?

Музичний проект «Танцювальна музика»

Мета: навчитися створювати каталог танцювальної музики, що складається з музичних композицій танцювального характеру з класичних творів та сучасних танцювальних композицій.

Очікуваний результат: буклет-каталог.

План створення:

Скільки танцювальної музики звучить навколо! Та, окрім дискотек, вона лунає й у виконанні симфонічного оркестру. Склади буклет-каталог симфонічної та сучасної музики.

1. Збери колекцію танцювальної музики в розділ «Класична танцювальна музика» і колекцію сучасних ритмів «Сучасні ритми».
2. Оформ буклет з назвами творів із зазначенням авторів і виконавців.
3. Прикрась буклет малюнками та ілюстраціями. Тепер на черзі вечір танцювальної музики?

ШЛЯХАМИ СИМФОНІЇ

Слухаємо музику: П. Чайковський. Симфонія №6 (I ч., експозиція).

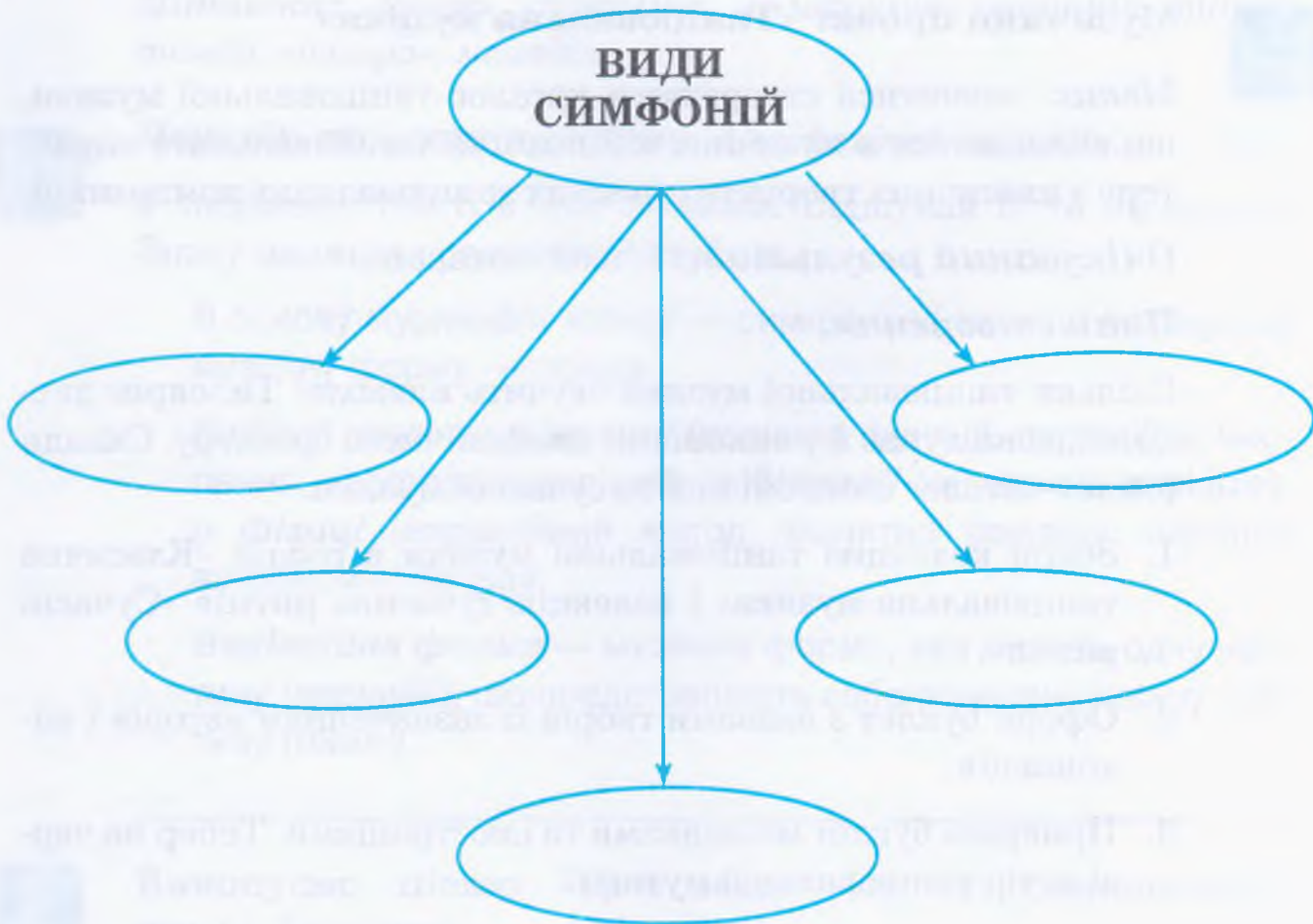

«Мої враження». Напиши замітку до шкільної газети про свої враження від музики симфонії №6 П. Чайковського.

Перевір свої знання з теми «Шляхами симфонії».

Заповни схему, вписавши в овали різновиди симфонії.

Розучуємо пісню «На безіменній висоті» (сл. М. Матусовського, муз. В. Баснера).

Викресли ті слова, які не стосуються мелодії пісні.

Святкова, триумфальна, радісна, чітка, спритна, блискуча, танцювальна, печальна, жалібна, скорботна, похмура, груба, зла, важка, сердита, схвильована, стрімка, ніжна, ласкава, задумлива, мрійлива, чарівна, обережна, промениста, осяйна, жартівлива, оптимістична, переможна, чудова, стримана, героїчна, відважна, помірна.

Музичний проект «Музика крізь століття»

Мета: навчитися створювати невеличкі книжечки про історію розвитку музичного жанру.

Очікуваний результат: книжечка.

План створення:

Твоя книжечка присвячується історії розвитку жанру симфонії.

1. Розглянь літературні джерела, з яких можна дізнатися про історію розвитку жанру, зафіксуй основні факти та імена, пов'язані з цим жанром.
2. Вибери найвиразніші мелодії симфоній, які запам'яталися тобі, знайди фото композиторів цих творів і зроби малюнки до музики симфоній.
3. Оформ книжечку про історію жанру симфонії, щоб вона мала ошатний вигляд. Тепер можеш її подарувати другу.

УКРАЇНСЬКА СИМФОНІЧНА ПОЕМА

Слухаємо музику: С. Людкевич. Симфонічні поеми «Дніпро» та «Пісня юнаків»; Н. Шульман. Фантазія на теми пісень Великої Вітчизняної війни.

Постав біля тих слів, які стосуються симфонічної поеми.

Дніпро

Глядачі

Подвиг

Музичні інструменти

Симфонічний оркестр

I частина

Літературна основа

Вірш

Кіно

Артист

Перевір свої знання з теми «Українська симфонічна поема».

Допиши визначення понять.

Симфонічна поема — це _____

Підказки-слова: жанр, одночастинний, літературного, філософського, оркестр, історичного, програмою, живописного змісту.

Напиши свої враження від пісень воєнної тематики, котрі звучали на уроці.

Виконуємо пісню «На безіменній висоті» (сл. М. Матусовського, муз. В. Баснера).

Створи малюнок до пісні, присвячений ветеранам війни.

Музичний проект «Пісні воєнних років»

Мета: навчитися здійснювати пошук необхідних графічних та музичних файлів для оформлення пісенника або музичної презентації.

Очікуваний результат: пісенник або музична презентація.

План створення:

Скільки пісень було присвячено війні та воєнним рокам! Цей проект присвяти героям війни.

1. Прослухай пісні воєнних років у виконанні солістів, хорів та естрадних співаків. Обери серед них ті, які найбільше тобі сподобалися.
2. Знайди музичні приклади пісень («плюсовки» — так їх найчастіше називають). Збережи їх у форматі mp3. Запиши текст пісні в співаник або на файли презентації. Знайди репродукції картин, присвячені війні. Вірші та малюнки про війну тільки прикрасять твій пісенник або презентацію.
3. Тепер залишилося увімкнути музику та розповісти про свою роботу, представляючи створений тобою пісенник або презентацію.

А може, заспіваєш сольно одну з пісень воєнних років?

СИМФОНІЧНА СЮІТА

Урок узагальнення знань

Слухаємо музику: М. Римський-Корсаков. Симфонічна сюїта «Шехеразада».

«Домалюй схему».

Впиши ті музичні жанри, які вважаємо жанрами симфонічної музики. Розкажи про них.

Перевір свої знання з теми «Симфонічна сюїта».

Напиши біля назв частин симфонічної сюїти «Шехеразада» її номер.

«Оповідь царевича Календера».

Частина _____

«Багдадське свято й корабель, що розбивається об скелю з мідним вершником».

Частина _____

«Царевич та царівна».

Частина _____

«Море і Синдбадів корабель».

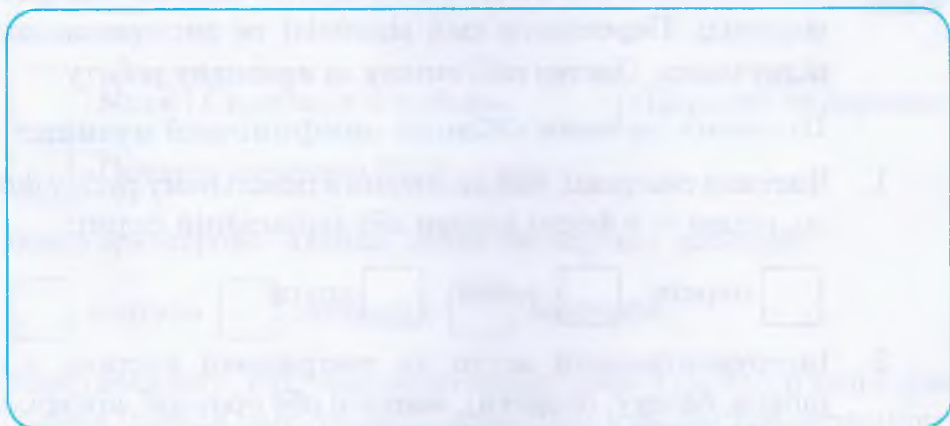
Частина _____

Розучуємо «Пісню про Україну» (сл. та муз. Н. Май).

Намалюй міні-плакат з назвою «Моя Україна».

Музичний проект «Альбом музичних казок»

Мета: навчитися здійснювати пошук необхідних графічних та музичних файлів, створювати власний альбом.

Очікуваний результат: альбом з диском.

План створення:

Цей проект тобі допоможуть створити вчителі та друзі. Об'єднайтеся з друзями в чотири групи.

Перша група «Дослідники» — проведіть опитування класу за темою «Моя улюблена музична казка». Знайдіть інформацію про відомі музичні казки, що демонструються в кіно та звучать в оперних театрах, в тому числі балети та оперети.

Друга група «Музиканти» — складіть каталог уривків з найулюбленіших музичних казок та запишіть музику і цікаві уривки відео на диск.

Третя група «Художники» — виготовте з паперу головних героїв музичних казок. Придумайте оформлення вашого альбому. Одній казці присвятить сторінку, напишіть її сюжет, приклейте головних героїв. Залишилося тільки презентувати альбом.

Четверта група «Сценаристи-танцюристи» — напишіть сценарій шкільного вечора «Танцюємо разом».

ЗВУЧИТЬ СИМФОНІЧНА МУЗИКА

Підсумковий урок

Перевір свої знання з теми за допомогою пропонованих тестів. Візьми олівець та постав позначку біля правильного варіанту відповіді. Перевірити свої відповіді ти зможеш за допомогою підручника. Постав собі оцінку за виконану роботу.

Питання до теми «Жанри симфонічної музики»

1. Частина симфонії, яка написана в повільному русі, у формі рондо, рідше — у формі сонати або варіаційної форми:
 перша третя друга
2. Інструментальний вступ до театральної вистави з музикою (опери, балету, оперети), кантати або ораторії, кінофільму:
 увертюра поема соната
3. Великий симфонічний твір, де в музичних образах втілений конкретний сюжет, має декілька контрастних частин, які виконує симфонічний оркестр:
 симфонічна сюїта симфонія увертюра
4. Іспанський парний народний танець та музичний жанр, що виник наприкінці XVIII століття і став основою симфонічного твору:
 тарантела танго болеро
5. Прототипом симфонії можна вважати:
 увертюру оркестрову сюїту симфонічну фантазію
6. Жанр, який не входить до скарбнички симфонічної музики:
 увертюра романс симфонічна сюїта
7. Український композитор-симфоніст, автор 11 симфонічних поем:
 С. Людкевич К. Стеценко Б. Лятошинський

8. Автор симфонії та вислову «Так доля стукає у двері»:
 Ф. Ліст Л. ван Бетховен М. Равель
9. Перша частина симфонічної сюїти М. Римського-Корсакова має назву:
 «Море і Синдбадів корабель» «Царевич та царівна»
 «Оповідь царевича Календера»
10. Жанр оркестрової музики, великий твір для оркестру:
 кантата симфонія увертюра
11. Жанр великого, віртуозного за характером музичного твору для соліста (інколи двох-трьох) з оркестром у формі тричастинного сонатного циклу:
 симфонія концерт поема
12. Твір для оркестру, спочатку задуманий як музика для балетної постановки:
 «Болеро» «Час, вперед!» «Дніпро»

Скільки правильних відповідей? Це твої справжні досягнення в Країні музики!

Постав собі оцінку:

Завершуємо проект «Моя фонотека»

Мета: знаходити фонограми музичних творів у форматі mp3.

Очікуваний результат: диск з улюбленими творами різних жанрів.

План створення:

Додай до свого каталогу музичних композицій улюблені твори симфонічної музики та їхні сучасні обробки, які слухали на уроках, збережи їх у форматі mp3.

Додай до списку нові твори.

Презентуй свій диск рідним, друзям, вчителям.

ДОДАТОК

ШКІЛЬНИЙ КОРАБЕЛЬ

Слова К. Ібряєва

Музика Г. Струве

1. І то - ді, як сніг до - вко - ла, і ко - ли са -
 ди цві - туть, ти на - га - ду - єш нам, шко - ло,
 ко - ра - бель, що ли - не в путь. Ми вах - ту не -
 се - мо у кла - сі ро - ки, то зна - чить, хоч трош - ки ми
 всі - мо - ря - ки. Жа - га від - кри - ттів нам зна - йо -
 ма, до - ро - ги у нас не - близь - кі. Ко - жен // - кі.

1. І тоді, як сніг довкола,
 І коли сади цвітуть,
 Ти нагадуєш нам, школо,
 Корабель, що лине в путь.

Приспів:

Ми вахту несемо у класі роки,
 То, значить, хоч трошки ми всі — моряки.
 Жага відкриттів нам знайома,
 Дороги у нас не близькі.

2. Кожен рік ми входим, звісно,
 В клас новий, як в новий порт.

Наші мрії, нашу пісню,
 Як завжди, берем на борт.
Приспів.

3. По слідах героїв Гріна,
 По книжках, що любиш ти,
 Під вітрилом невидимим
 Нам із друзями пливти.
Приспів.

4. Чи в морфлот підєм зі школи,
 Чи покличе космодром —
 Не залишимо ніколи
 Ми людину за бортом.
Приспів.

ОД КИЄВА ДО ЛУБЕН

Українська народна пісня

Жартівливо

Од Ки - є - ва до Лу-бен на - сі - я - ла ко - но - пель.

Д Приспів:

Дам ли - ха за - каб - лу - кам, за - каб - лу - кам

ли - ха дам! ді - ста - не - ться й пе - ре - дам.

Од Києва до Лубен насіяла конопель.

Приспів:

Дам лиха закаблукам, закаблукам лиха дам!
Дам лиха закаблукам, дістанеться й передам!

Од Ніжина до Прилуки та й побила закаблуки.

Приспів.

Од Полтави до Хорола черевички попорола.

Приспів.

А мій батько-чоботар черевички залатав.

Приспів.

Запряжу я козу в віз та й поїду по рогіз.

Приспів.

Запряжу я півня в сани та й поїду до Оксани.

Приспів.

Запряжу я барана — куди люди, туди й я.

Приспів.

РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ

Слова Т. Шевченка

Музика Д. Крижанівського

Помірно
p Dm Gm Dm A7 Gm Dm Gm

1. Ре-ве та стог - не Дніпр ши - ро - кий, сер-ди-тий

A7 Dm A7 Dm *mf* Dm A7 Dm A7 B F

ві - тер за - ви - ва, до - до - лу вер - би гне ви -

C7 Gm *mf* D Gm A7 Dm *mp*

со - кі, го - ра - ми хви - лю пі - дій - ма.

1. Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
Додолю верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
2. І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.
3. Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Слова П. Чубинського

Музика М. Вербицького

Урочисто

Ще не вмер - ла У - кра - ї - ни і сла - ва, і во - ля,
ще нам, бра - ття мо - ло - ді - ї, у - сміх - не - ться до - ля.
Зги - нуть на - ші во - рі - жень - ки, як ро - са на сон - ці.
За - па - ну - ем і ми, бра - ття, у сво - їй сто - рон - ці.
Ду - шу й ті - ло ми по - ло - жим за на - шу сво - бо - ду,
і по - ка - жем, що ми, бра - ття, ко - заць - ко - го ро - ду.

Chords: F, A, Dm, A7, Dm, C7, A7, Dm, A7, Dm, A, Dm, C, A, A, Dm, A7, Dm, F, C, Dm, A7, Dm.

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

МУЗИКА ЗЕМЛІ

Слова і музика А. Житкевича

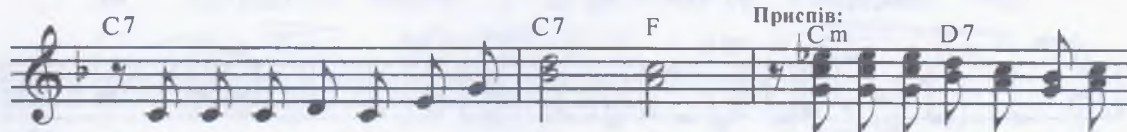
Співуче

1. По-слу-хай му-зи-ку зем - лі: в ній за-пах трав і сон-ця

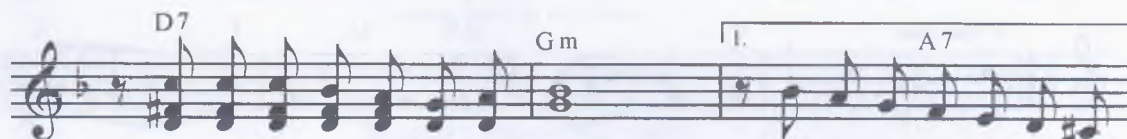
ла - ска, у си - нім не - бі - жу - рав - лі,

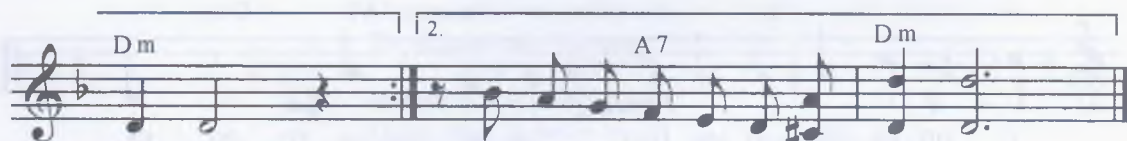
а на до-ли-нах - див-на каз - ка. Спі-ва - є чи-сте дже-ре-

ло, на-вко-ло квіт-ча - не бар - він - ком,

і піс-ня лю-дям на доб - ро лу-на - є ра-діс-но і

дзвін - ко. // лу - на - є ра - діс - но і дзвін - ко.

1. Послухай музику землі:
в ній запах трав і сонця ласка,
у синім небі — журавлі,
а на долинах — дивна казка.

Приспів:

Співає чисте джерело,
навколо вквітчане барвінком,
і пісня людям на добро
лунає радісно і дзвінко.

2. Послухай музику землі
І тасмничу, і жадану.
Ї акорди чарівні —
То звуки дивного органу.
Приспів.

3. Послухай музику землі,
Пізнай навколишню природу:
В ній ніжність наших матерів,
В ній сила вільного народу.

Приспів.

ТИХО НАД РІЧКОЮ

Слова С. Черкасенка

Музика П. Батюка

Помірно, виразно

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four systems of music. The first system is the vocal line, starting with a treble clef and a 7/4 time signature. The second system is the piano accompaniment, starting with a treble clef and a 9/4 time signature. The third system is the vocal line, starting with a treble clef and a 7/4 time signature. The fourth system is the piano accompaniment, starting with a treble clef and a 9/4 time signature. The lyrics are written below the vocal line.

1. Ти - хо над річ - ко - ю в ні - чень - ку тем - ну - ю,
спить за - ча - ро - ва - ний ліс.
Ніж - но ше - по - че він каз - ку та - ем - ну - ю,
сум - но зіт - ха вер - бо - ліз.

1. Тихо над річкою в ніченьку темную,
Спить зачарований ліс.
Ніжно шелоче він казку таємную,
Сумно зітха верболіз. | Двічі
2. Нічка розсипала зорі золотисті:
Он вони — в річці, на дні.
Плачуть берези по той бік сріблесті,
Стогне хтось тяжко вві сні. | Двічі
3. Що йому мариться? Щастя улюблене?
В хвилях зрадливих життя?
Може, то серце нудьгує загублене,
Просить, шука вороття? | Двічі
4. Важко навіки минулому зникнути...
Нічка зігхас, мовчить.
Страшно, і сумно, і хочеться скрикнути —
Пітьму зловісну збудить. | Двічі

ВЕСЕЛКОВА ПІСНЯ

Слова О. Кононенка

Музика О. Жилінського

Жваво

1. Про ка - ли - ну піс - ня ли - не,
 до не - ба злі - та - є. Гей, ро - ди - но, У - кра - ї - на
 ве - сел - ко - ю гра - є.
 Си - не не - бо о - бій - ма - є
 зо - ло - ті роз - до - ли. Нас че - ка - є, зу - стрі - ча - є
 ве - сел - ко - ва до - ля. Хай у
 кож - но - му сер - ці, на - че со - няч - на мрі - я, за - спі - ва - є ве -
 сел - ка надоб - ро і на - ді - ю. Хай у // ді - ю.
 Для закінчення

Chords: Dm, Gm7, A7, (ф-но), Gm7, A7, Dm7, A7, Dm, Gm7, A7, (ф-но), Gm7, C, F, C7, F, B, C, (ф-но)F, B, C, Gm7, C7, F, Dm, Gm7, Am7, Dm, A7, Dm, D7, Gm6, C7, F, D7, Gm7, F, D7, Gm7, A7, Dm, Gm7, A7, Dm, D7, Dm, Gm, A7, Dm, A7, Dm, Dm, Dm, Dm

1. Про калину пісня лине, до неба злітає.
Гей, родину, Україна веселкою грає.
Синє небо обіймає золоті роздоли.
Нас чекає, зустрічає веселкова доля.

Приспів:

Хай у кожному серці, наче сонячна мрія,
Заспіває веселка на добро і надію!

2. Понад світом-дивоцвітом веселка іскриться.
Будем дбати, шанувати прадавні криниці,
Ярославові поради, Кобзареве слово,
Честь козацької громади, солов'їну мову.

Приспів.

ДРУЖАТЬ МУЗИКА І ДІТИ

Слова М. Пляцковського
Переклад О. Лобової

Музика Ю. Чичкова

В темпі маршу

mf Bm Fm

1. Му - зи - ка, му - зи - ка зві - ду - сіль лу - на:

Bm

в ніж - них стру - нах до - ци - ку чу - є - ться во - на,

cresc. Abm B7 Ebm

і в дже - рель - ці чи - сто - му ла - гід - но стру - мить -

Bm

з му - зи - ко - ю див - но - ю, з му - зи - ко - ю див - но - ю,

Ebm Bm F7 Bm

з му - зи - ко - ю див - но - ю дав - ні дру - зі ми.

f D^b6 Bm Ab7

Приспів: Як - що дру - жать му - зи - ка і ді - ти, бу - де світ всі -

ха - тись і ра - ді - ти. Му - зи - ка і ді - ти,
му - зи - ка і ді - ти - бу - де світ всім - ха - тись і ра - ді - ти! Ля -
ля...
ля...
ля...

- Музика, музика звідусіль луна:
В ніжних струнах дощукі чується вона,
І в джерельці чистому лагідно струмить —
З музикою дивною,
З музикою дивною,
З музикою дивною давні друзі ми.

Приспів:

Якщо дружать музика і діти,
Буде світ всімхатись і радіти!
Музика і діти, музика і діти —
Буде світ всімхатись і радіти.

- Музику, музику нам дарує осінь,
Тихе листя на вітру і морська глибінь.
Нам дарують музику гори і ліси,
І пташині сонячні,
І пташині сонячні,
І пташині сонячні, ніжні голоси.

Приспів.

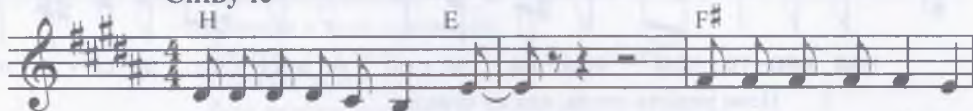
- В музиці, в музиці — в ній чарівне все:
Радощі і світло нам музика несе.
З музикою стрітись поспішай скоріше,
Стане з нею цілий світ,
Стане з нею цілий світ,
Стане з нею цілий світ кращим і добрішим.

Приспів.

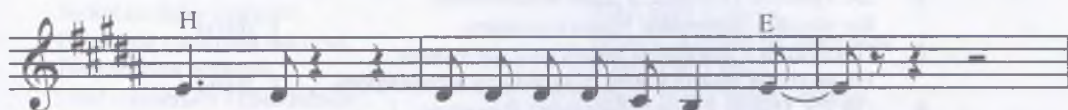
З НОВИМ РОКОМ, УКРАЇНО

Слова та музика Н. Май

Співуче

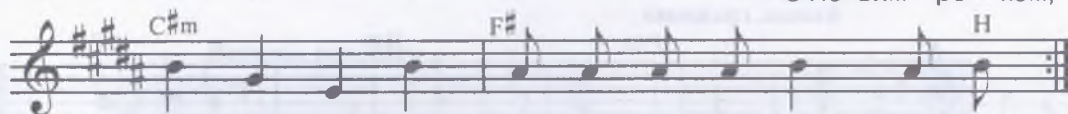
1. На по-ро-зі-Но-вий рік, і го-рить вог-нів на-

ми - сто, і лу-на-є ши-рий сміх -

це ра-ді-є рід - не мі - сто. **3** Но-вим ро - ком,
3 Но-вим ро - ком,

У - кра - ї - но, свят - ку - ва - ти всім по - ра.
У - кра - ї - но, ща - стя, ра - до - сті й доб-ра!

1. На порозі — Новий рік,
І горить вогнів намісто,
І лунає щирий сміх —
Це радіє рідне місто.

Приспів:

З Новим роком, Україно,
Святкувати всім пора.
З Новим роком, Україно,
Щастя, радості й добра!

Тричі

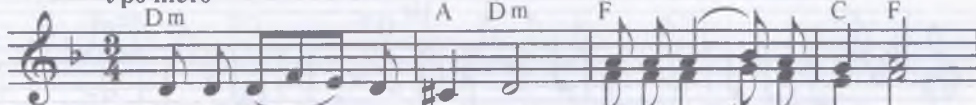
2. На порозі — новий день,
Завтра диво нас чекає.
Скільки радісних пісень
Ми сьогодні заспіваєм!

Приспів.

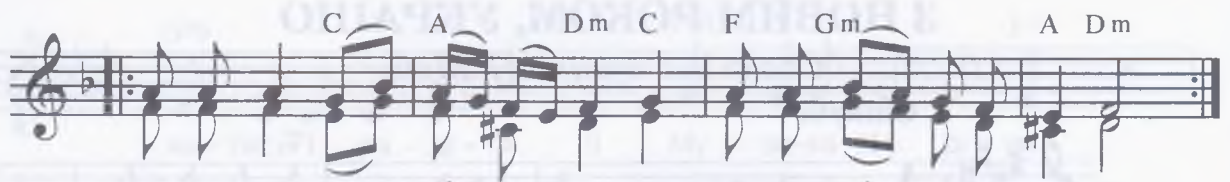
НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

Українська народна колядка

Урочисто

1. Но-ва ра - дість ста - ла, я-ка не бу - ва - ла:

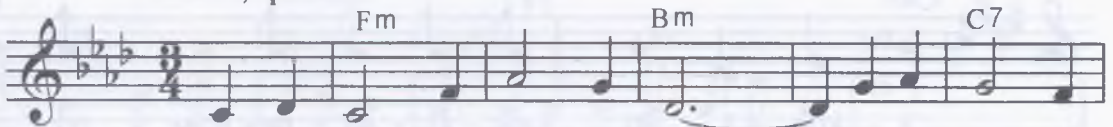
над вер-те-пом звіз-да яс-на на весь світ за-сі-я-ла.

1. Нова радість стала, яка не бувала,
Над вертепом звізда ясна на весь світ засіяла. | Двічі
2. Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік пеленами убого оповився. | Двічі
3. Пастушки з агнятком перед тим дитячком
На колінця припадають, Царя-Бога вихваляють. | Двічі
4. Ой Ти, Царю, Царю, Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії сего дому господарю. | Двічі
5. Сего дому господарю і сій господині,
Даруй літа щасливії нашій славній Україні. | Двічі

ЗИМА

Слова і музика В. Островського

Весело, грайливо

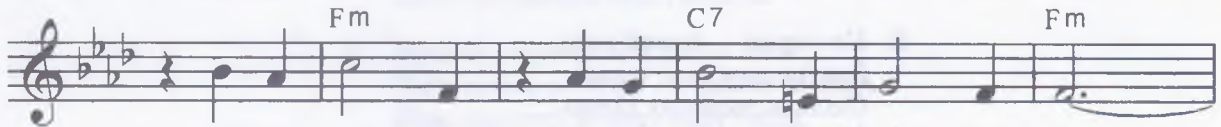
1. Знов при-йшла до нас зи-ма, бі-лу шуб-ку

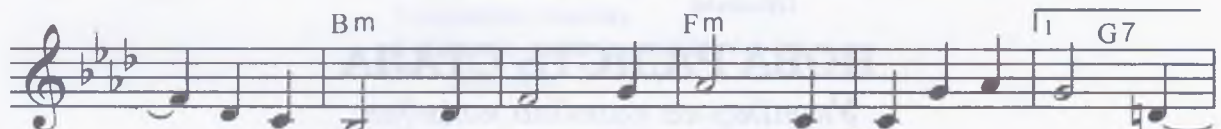
о-дяг-ла. Ліс і го-ри вкри-ла сні-гом,

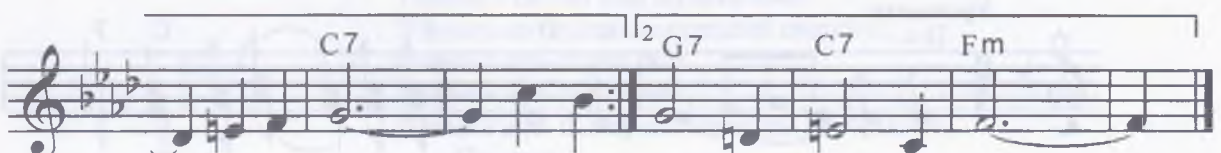
всю до-ро-гу за-ме-ла. Зли-ться в по-лі

хур-то-ви-на, за-мі-та-є слід во-на,

на-си-па-є ку-чу-гу-ри бі-ля на-шо-

го вік-на. Зли-ться // на-шо-го вік-на.

1. Знов прийшла до нас зима,
 Білу шубку одягла.
 Ліс і гори вкрила снігом,
 Всю дорогу замела.
 Злиться в полі хуртовина,
 Замітає слід вона,
 Насипає кучугури
 Біля нашого вікна.

Дівчі

2. На подвір'я, мов жива,
 Вийшла баба снігова.
 В сніжки грається малеча,
 Веселиться дівтора.
 Сніг іскриться і сріблиться,
 Біло-біло стало враз.
 І мороз рум'янить лица —
 Це зима вітає нас.

Дівчі

3. Прилетіли снігурі,
 Раді діти у дворі.
 Мчать із гірки на санчатах
 І дорослі, і малі.
 Лине пісня понад світом —
 Новий рік іде в наш дім.
 Будем раді вас вітати
 З Новим роком! Щастя всім!

Дівчі

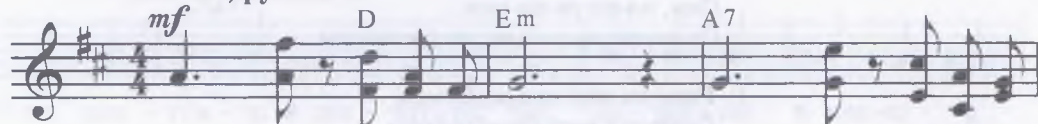
ПОСМІХАЙТЕСЯ

Слова А. Дмитрука

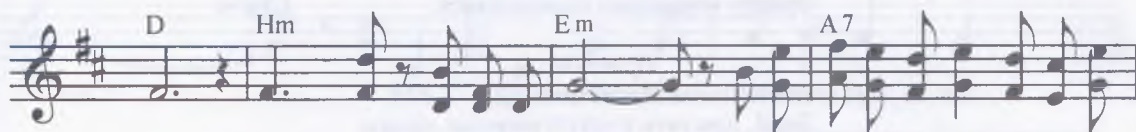
Музика О. Осадчого

Весело, рухливо

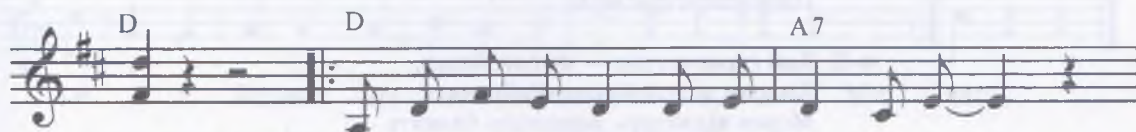
mf

Пам, па - па-ра-па - пам... Пам, па - па-ра-па-

пам... Пам, па - па-ра-па - пам... Па-па-па-ра-па-пам, па-ра-па-

пам... 1. Ра - но на зо - рі про-ки - дай - те-ся,

со-няч-ній по-рі по-смі - хай-те-ся. Щоб він - ком пі-сень

ли-нув ко-жен день, - зран-ку не-од-мі-нно по-смі-хай-те-ся.

Хай твій сміх, доб-рий сміх, на-че сон-це, грі-є
 всіх! // на-че сон-це, грі-є, на-че
 сон-це, грі-є всіх!

Пам, па-па-ра-па-пам...
 Пам, па-па-ра-па-пам...
 Пам, па-па-ра-па-пам...
 Па-па-па-ра-па-пам, па-ра-па-пам...

1. Рано на зорі прокидайтеся,
 Сонячній порі посміхайтеся.
 Щоб вінком пісень линув кожен день, —
 Зранку неодмінно посміхайтеся. | Двічі

Приспів:

Посміхнись! Посміхнись!
 Знай, щастить в житті веселим людям.
 Хай твій сміх, добрий сміх,
 Наче сонце гріє всіх!

2. Хай гуркоче грім — не лякайтеся,
 Хмарам дощовим посміхайтеся.
 Морок відлетить, вернеться блакить —
 Тільки, дуже прощу, — посміхайтеся! | Двічі

Приспів.

3. Прийде сто турбот — ви тримайтеся!
 Серед всіх негод — посміхайтеся!
 Швидко лине час, щастя стріне вас,
 Тільки ви частіше посміхайтеся. | Двічі

Приспів.

ХЛОП'ЯТА І ДІВЧАТКА

Слова І. Діка
Переклад Н. Забіли

Музика А. Островського

В темпі вальсу

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 3/4 time signature, and a dynamic marking of *mf*. The tempo is indicated as 'В темпі вальсу'. The lyrics are written below the notes. The score includes various chords such as Hm, Dm, G7, C, Am, H7, E7, and F. A 'Приспів' (Chorus) section is marked with a *f* dynamic and a *C* time signature. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

1. Ро-вес - ни - ці й ро-вес - ни - ки, дів - чат - ка і хло -
п'я - та, гур - том спі - вать чу - дес - но нам, гур -
том книж - ки чи - та - ти. Дів - чат - ка й хло -
п'я - та, хло - п'я - та й дів - чат - ка: так ра - діс - но в кла - сі у
нас! Ми друж - но всі ра - зом вчи - мо -
ся і бу - дем дру - жи - ти весь час! Ми // час!

1. Ровесниці й ровесники,
Дівчатка і хлоп'ята,
Гуртом співають чудесно нам,
гуртом книжки читати.

Приспів:

Дівчатка й хлоп'ята,
Хлоп'ята й дівчатка:
Так радісно в класі у нас!
Ми дружно всі разом вчимося
І будемо дружити весь час!

Дівчі

2. Дзвінок нас кличе весело,
Сусіди ми по партах —
Ровесниці й ровесники,
Хлоп'ята і дівчатка.

Приспів.

3. Ровесниці й ровесники,
Хлоп'ята і дівчатка,
Ми дружимо, і приспів цей
Нехай звучить спочатку.

Приспів.

ВЕСНЯНА ПІСНЯ

Слова Кр. Овербека
Переклад М. Познанської

Музика В.А. Моцарта

Весело

1. При-йди, вес-но, щоб зно - ву оз - ва - ли-ся струм-
ки, щоб гай наш і діб-ро - ву при-кра - си-ли квіт-
ки! Щоб нас із сон - цем ра - зом бу - див пта - ши - ний
гам. Як хо - че-ться з піс-ня - ми луж-ком про-біг - ти нам!

1. Прийди, весно, щоб знову
Озвалися струмки,
Щоб гай наш і діброву
Прикрасили квітки!
Щоб нас із сонцем разом
Будив пташиний гам.
Як хочеться з піснями
Лужком пробігти нам!

2. Хай знову на світанні
Цвітуть рясні сади.
Зелений любий травню,
Скоріш до нас прийди!
Нехай в гаю, на луках
Росте нова трава,
Нехай зозуля кука
І соловей співа!

МУЗИКА

Слова І. Боровик

Музика Ю. Рожкова

Рухливо D

1. Що за-спо-ко-їть нас у го-рі, пе-чать жур-би зма-
хне з чо-ла і ви-кре-ше во-гонь із сер-ця? Це

A7 D D

мо - же тіль - ки Му - зи - ка! По - глянь:у не - ї силъ - ні

кри - ла, під - хо - пить будь - ко - го во - на. І

G A7 Em A7

вже не - ма - є міс - ця зло - му там, де з'я - ви - лась

D

Приспів:

Му - зи - ка! Му - зи - ка, му - зи - ка - во -

Em

на лег - ка, про - зо - ра й ніж - на. Му - зи - ка,

A A7 D

му - зи - ка - як ві - те - рець вес - ня - но - сві - жий.

D7

Му - зи - ка, му - зи - ка - без не - ї ща - стя не бу -

G Gm D

ва - є. Му - зи - ка, му - зи - ка - сер -

A7

1. D 2.

ця за - ко - ха - них єд - на - є. 2. Вби - // на - є.

1. Що заспокоїть нас у горі,
 Печаль журби змахне з чола
 І викреше вогонь із серця?
 Це може тільки Музика!
 Поглянь: у неї сильні крила,
 Підхопить будь-кого вона.
 І вже немає місця злому
 Там, де з'явилась Музика!

Приспів:
 Музика, музика!
 Вона легка, прозора й ніжна.
 Музика, музика!
 Як вітерець весняно-свіжий.
 Музика, музика!
 Без неї щастя не буває.
 Музика, музика!
 Серця закоханих еднає.

2. Вбирається у пишні шати,
 Завжди красива й молода,
 Нікому в світі не підвладна
 Чудова й горда музика.
 Не відає вона кордонів,
 Із вічністю заручена,
 Весь світ об'єднує любов'ю,
 В житті панує музика!

Приспів.

КОЗАЦЬКА ПІСНЯ

Слова і музика А. Мігай

Бадьоро

mf

1. За го - ро - ю дзво - ни дзво - нять - дін - дін - дін! Сер - це
 б'є - тся, сер - це рве - тся в да - ле - чинь. Сон - це ся - де, мі - сяць ся - є у - го -
 рі, ко - зак ко - ни - ка сід - ла - є на зо - рі. В ньо - го
 ма - ти - гост - ра шаб - ля на бо - ці, йо - го
 бать - ко - лук зі стрі - ла - ми в ру - ці, а сест -

ри - ця - то зір - ни - ця мо - ло - да, а що
ми - ло - ї не - ма - є - не бі - да!
f *Dm* *Приспів:* *C* *F* *C* *F* *C*
Гей-гей-гей! Ї - ду вранці, вдень, вно - чі з За-по-розь-ко-ї Сі -
F *f* *Dm* *C* *F*
чі! Гей - гей - гей! Сте-пом-по-лем че-рез гай -
Dm *A7* *Dm* *A* *Dm*
о - та - ма - не, про - ща - вай! Гей - гей!

1. За горою дзвони дзвонять — дiнь-дiнь-дiнь!
Серце б'ється, серце рветься в далечiнь.
Сонце сяде, мiсяць сяє угорi,
Козак коника сiдлає на зорi.
В нього мати — гостра шабля на боцi,
Його батько — лук зi стрiлами в руцi,
А сестриця — то зiрниця молода,
А що милої немає — не бiда!

Приспiв:

Гей-гей-гей!
Їду вранцi, вдень, вночi
З Запорозької Сiчi!
Гей-гей-гей!
Степом-полем через гай —
Отамане, прощавай!
Гей-гей!

2. За порогом — три дороги: раз-два-три!
А за рогом — ще чотири-чотири!
Сiм дорiг моєї долi, сiм шляхiв,
А над ними в дикiм полi — сiм вiтрiв.
Сiм вiтрiв мене зустрiнуть, мов брати,
Порятують вiд раптової бiди,
В синiм небi чорнi хмари розженуть
Та й покажуть козаковi вiрну путь!

Приспiв.

ЦВІТ ЗЕМЛІ

Слова М. Сингаївського

Музика О. Злотника

Радісно Cm G7 Cm G7 Eb B7

1. Цві-туть са-ди, цві-туть лу-ги, цві-ті-нням ни-ви роз-ли-
 Fm B7 Bb і за-то-пи-ли бе-ре-ги, і за-то-пи-ли бе-ре-ги, і
 Fm G Cm
 лись, і за-то-пи-ли бе-ре-ги, і
 Fm G Cm C7
 цвіт пли-ве в не-бес-ну вись.
 Fm B7 Eb
 цвіт в не-бес-ну вись.
 Fm G7 Cm
 за-то-пи-ли бе-ре-ги, і за-то-пи-ли бе-ре-ги, і
 Fm G Cm
 за-то-пи-ли бе-ре-ги, і
 Fm G Cm
 цвіт пли-ве в не-бес-ну вись. 1, 2. вись. Cm 3.

цвіт в не-бес-ну вись. 2. В са-//-на.

1. Цвітуть сади, цвітуть луги,
 Цвітінням ниви розлились,
 І затопили береги,
 І затопили береги,
 І цвіт пливе в небесну вись.

Двічі

2. В саду вишневім залюбки
 Вінки сплітає дітвора,
 Синиці, ластівки, шпаки,
 Синиці, ластівки, шпаки
 Летять до кожного двора.

Двічі

3. І лине скрізь пташиний грай,
 Моя квітуча сторона.
 Цвіте земля, цвіте мій край,
 Цвіте земля, цвіте мій край
 І в серці кожного — весна.

Двічі

Край незнайомого присілка
На безіменній висоті...

Двічі

2. Ракета падала, світила,
Вогонь, як зірка, догоряв...
Кого в бою тім не скосило —
Назавжди все запам'ятав.
Вік не забуде, не забуде
Атаки лютії оті
Край незнайомого присілка
На безіменній висоті...

Двічі

3. Над нами «мессери» кружляли,
І ворог злішав з кожним днем...
Та ще міцніше ми єднались
Під перехресним артвогнем.
І як би важко не бувало,
Ти в мрії вірив золоті
Край незнайомого присілка
На безіменній висоті...

Двічі

4. У снах я бачу вас, солдати,
З ким на фронтах пройшов війну,
Землянку нашу в три накати,
Над нею — зруглену сосну.
Неначе знову разом з вами
У тій задимленій путі
Край незнайомого присілка
На безіменній висоті...

Двічі

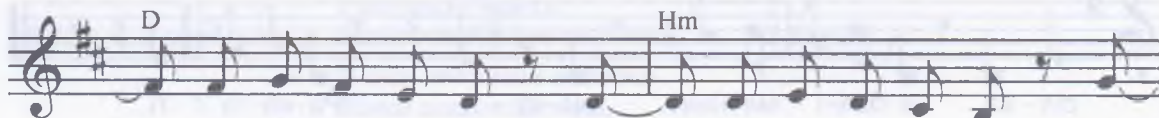
ПІСНЯ ПРО УКРАЇНУ

Слова і музика Н. Май

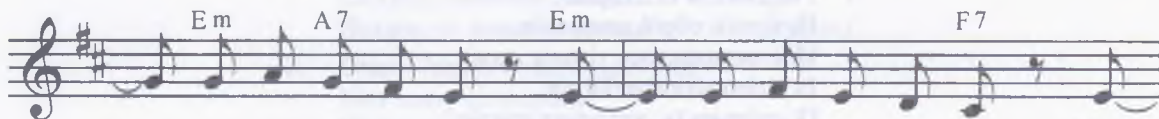
Помірно

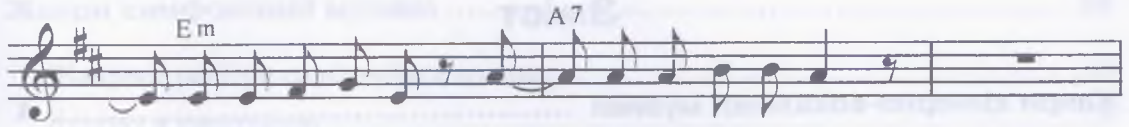
1. За - смі - є - ться не - бо со - няч - ним роз - ма - ем і

на - п'є - ться сон - ця у са - ду ка - ли - на, і

дух - мя - ні тра - ви ро - са - ми за - гра - ють, й за -

- спі-ва-є сер-це піс-ню про Вкра-ї-ну!

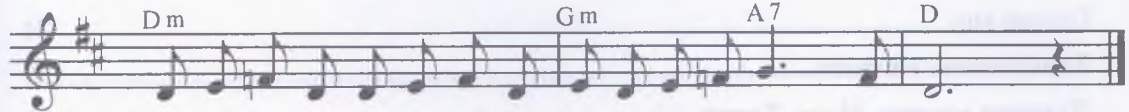
Хай во-но роз-ка-же сві-ту про ран-ко-ву-ю зо-рю,

про во-лош-ки си-ньо-о-кі у га-ю,

про со-роч-ку-ви-ши-ван-ку, що не-на-че о-бе-ріг,

й со-ло-вей-ка, що до ран-ку на-спі-ва-ти-ся не міг!

1. Засміється небо сонячним розмаєм,
І нап'ється сонця у саду калина,
І духмяні трави росами заграють,
Й співає серце пісню про Україну!

Приспів:

Хай воно розкаже світу
Про ранкову зорю,
Про волошки синьookі у гаю,
Про сорочку-вишиванку,
Що неначе оберіг,
Й соловейка, що до ранку
Наспіватися не міг!

2. І нехай не згасне зіронька ранкова,
Хай твоєї долі вдача не покине, —
Будь благословенна, земле калинова,
Найдорожча в світі, рідна Україно!

Приспів:

Ти одна розкажеш світу
Про ранкову зорю,
Про волошки синьookі у гаю,
Про сорочку-вишиванку,
Що неначе оберіг,
Й соловейка, що до ранку
Наспіватися не міг!

Зміст

Жанри камерно-вокальної музики	4
Жанрова палітра музичного мистецтва	4
Історія вокальної музики	6
Камерно-вокальна скринька.....	8
Пісенний жанр. Народна пісня	10
Історія пісні	12
Гімн — урочиста пісня	14
Звучить романс	16
Камерний зал. Урок узагальнення знань.....	18
Жанри хорової музики	20
Хорова музика	20
Видатні імена в хоровому мистецтві	22
Співає хор	24
Знайомтесь: кантата.....	26
Духовна музика. Меса. Хорал	28
Історія реквієму та літургії	30
Ораторія.....	32
Вокальна музика в театрі та кіно. Урок узагальнення знань	34
Жанри камерно-інструментальної музики	36
Жанрова палітра інструментальної музики	36
Грають віртуози. Камерно-інструментальна скринька	38
Жанр прелюдії	40
Грайливе скерцо	42
Про що розповідає ноктюрн?	44
Етюд у музиці.....	46
Мистецтво імпровізації.....	48
Рондо запрошує в коло.....	50
Соната	52
Квартет. Урок узагальнення знань.....	54

Жанри симфонічної музики	56
Жанрова палітра симфонічної музики	56
Зустріч з увертюрою	58
Концерт для друга	60
Симфонічні варіації	62
Шляхами симфонії	64
Українська симфонічна поема	66
Симфонічна сюїта. Урок узагальнення знань	68
Звучить симфонічна музика. Підсумковий урок	70
Додаток.....	72

Львівська філія
ПОНДРАТОВА НАУКОВА ГРУПА

МАНІФЕСТ МІСТЕЦТВО

Львівська філія
 Національного університету мистецтв

Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв

Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв
 Львівська філія
 Національного університету мистецтв

Навчальне видання

КОНДРАТОВА Людмила Григорівна

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

*Робочий зошит для 6 класу
загальноосвітніх навчальних закладів*

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Донара Пендзей*

Художник *Олеся Томків*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Верстка *Галини Кузів*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 12.06.2014. Формат 70x100/16. Папір офсетний.

Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний. Умовн. друк арк. 7,78. Умовн. фарбо-відб. 15,56 Зам. 581

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3857-7

9 789661 038577

“КНИГА ПОШТОЮ” А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141,
0673501870, 0667271762
mail@bohdan-books.com

м. Київ, т/ф (044) 2968956, nk-bogdan@ukr.net
м. Тернопіль, т/ф (0352) 430046, 520607
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3857-7

